

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av konsumentskyddslagen och av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det kapitel i konsumentskyddslagen som gäller marknadsföring och köp av tidsandelsbostäder, s.k. semesteraktier eller veckoaktier ska revideras. Dessutom föreslås att bestämmelserna om förbud mot marknadsföringslotterier med krav på motprestation i konsumentskyddslagen och i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet ska upphävas. I anslutning till upphävningarna kommer lotterilagens tillämpningsområde att ses över.

Genom ändringarna i konsumentskyddslagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter. Kapitlets tillämpningsområde kommer att utvidgas i enlighet med direktivet. Förutom bostäder ska bestämmelserna gälla t.ex. inkvarteringsrum på lustjakter och i husbilar vilka används på tidsindelningbasis. Tillämpningsområdet kommer att utvidgas så att det gäller även nya långfristiga semesterprodukter, s.k. rabattsemesterklubbar, samt förmedlingsavtal som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter och bytesavtal som gäller tidsdelat boende.

De föreslagna bestämmelserna motsvarar i hög grad de gällande bestämmelserna, men när tillämpningsområdet utvidgas kommer bestämmelserna att gälla fler typer av avtal. De viktigaste bestämmelserna rör näringsidkarens upplysningsplikt, konsumentens rätt att frånträda ett avtal inom 14 dagar samt förbud mot att ta emot betalningar eller betalningsförbindelser från konsumenten under ångerfristen.

Näringsidkaren ska uppfylla sin upplysningsplikt genom att använda standardformulär för information som fastställts för varje

avtalstyp. Varje avtal ska åtföljas av ett standardformulär för frånträdande för att underlätta konsumentens möjligheter att utöva sin ångerrätt. Standardformulären för information och standardformuläret för frånträdande ska till sin form och sitt innehåll vara likadana i alla stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Förslaget om upphävande av förbuden mot marknadsföringslotterier med krav på motprestation beror på att EU-domstolen har ansett att allmänna förbud av detta slag står i strid med det direktiv som gäller otillbörliga affärsmetoder. Upphävandet innebär att rätten att delta i ett lotteri i fortsättningen kan begränsas till att gälla endast dem som har köpt en nyttighet som marknadsförts. Frågan om marknadsföringslotteriernas godtagbarhet kommer att bedömas utifrån bestämmelserna om förfaranden som strider mot god sed och otillbörliga förfaranden i konsumentskyddslagen och utifrån de övriga bestämmelserna i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Lotterilagens tillämpningsområde kommer att ändras så att lagen i fortsättningen inte gäller marknadsföringslotterier där det inte krävs någon annan motprestation än att deltagaren köper en nyttighet eller lämnar ett anbud om köp.

De ändringar som föreslås i lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter och i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande är ändringar av teknisk natur som följer av de ändringar som gäller tidsdelat boende.

Lagarna avses träda i kraft ungefär tre månader efter det att de har antagits och blivit stadfästa. Direktivet ska ha genomförts senast den 23 februari 2011.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	4
1 INLEDNING.....	4
Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	4
Marknadsföringslotterier	5
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning	5
Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	5
Marknadsföringslotterier	6
2.2 EU:s lagstiftning om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	7
Tillämpningsområde (artikel 1).....	7
Reklam och förhandsinformation (artiklarna 3 och 4)	7
Bestämmelser om avtalen (artikel 5).....	8
Ångerrätt (artiklarna 6—8) och förbud mot handpenning (artikel 9).....	8
Särskilda bestämmelser om långfristiga semesterprodukter (artikel 10).....	8
Frånträdande av anknytande avtal (artikel 11)	9
Övriga bestämmelser (artiklarna 12—20)	9
2.3 EU:s lagstiftning och rättspraxis som gäller marknadsföringslotterier	9
Direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder	9
EU-domstolens dom i målet C—304/08	9
2.4 Lagstiftningen om marknadsföringslotterier i vissa andra EES-länder.....	10
2.5 Bedömning av nuläget	10
Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	10
Marknadsföringslotterier	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN.....	11
3.1 Målsättning.....	11
3.2 Förslagen om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	12
Tillämpningsområde.....	12
Reglering av marknadsföringen	12
Avtalets form, språk och innehåll.....	12
Ångerrätt och förbud mot handpenning	13
3.3 Förslagen om marknadsföringslotterier	13
3.4 De bestämmelser i direktiv 2008/122/EG som inte kräver några ändringar i den nationella lagstiftningen.....	15
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	15
4.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheterna	15
4.2 Konsekvenser för näringsverksamheten inom branschen och för konsumenterna	15
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	16
5.1 Beredningen	16
5.2 Remissyttranden och den fortsatta beredningen.....	16
DETALJMOTIVERING	18
1 LAGFÖRSLAG	18
1.1 Konsumentskyddslagen.....	18
6 kap. Hemförsäljning och distansförsäljning	18
10 kap. Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter	18

1.2	Lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande.....	26
1.3	Lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter	26
1.4	Lotterilagen	26
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	27
3	IKRAFTTRÄDANDE	27
	LAGFÖRSLAG	28
	1. Lag om ändring av konsumentskyddslagen.....	28
	2. Lag om ändring av 1 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande	33
	3. Lag om ändring av lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter.....	33
	4. Lag om ändring av 1 § i lotterilagen	34
	5. Lag om upphävande av 3 § 1 och 2 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet.....	35
	BILAGA	36
	PARALLELLTEXT	36
	1. Lag om ändring av konsumentskyddslagen.....	36
	2. Lag om ändring av 1 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande	38
	FÖRORDNINGSGUTKAST	39
	Justitieministeriets förordning om standardformulären för information och standardformuläret för frånträdande av avtalet enligt 10 kap. i konsumentskyddslagen.....	39

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Inom systemet för tidsdelat boende har besittnings- och nyttjanderätten till egendomen uppdelats så att den gäller under bestämda perioder, nedan kallat *tidsdelat boende* (hittills *tidsandel* i lagstiftningen i Finland). Besittningsrättigheter av detta slag, vilka också går under den engelska benämningen "time-share", har tagits fram främst inom turistbranschen för att höja användningen av fritidsbostäderna i semestermålen. Föremålet för besittningsrätt på tidsindelingsbasis kan också vara någon annan egendom, t.ex. en lustjakt eller en husvagn. Tidsdelat boende utgörs vanligen av årligen återkommande perioder på en vecka, vilket innebär att samma egendom turvis kan användas av upp till 52 delägare.

I Finland går tidsdelat boende vanligen under benämningarna semesteraktie eller veckoaktie. I Finland har systemen för tidsdelat fritidsboende nästan utan undantag införts genom att det har bildats fastighetsaktiebolag där besittningsrätten grundar sig på att aktier ägs i bolaget. I andra länder finns också system som har formen av föreningar eller andelslag eller som baserar sig på samäganderätt eller på hyresrätt.

I Finland har tidsandelsbostäder bjudits ut sedan 1986. Den sammanlagda försäljningen för de medlemsföretag som hör till organisationen för branschens näringsidkare, Suomen viikko-osakeyhdistys ry, rörde sig kring 48,7 miljoner euro år 2009. Samma år hade föreningens medlemsföretag 52 736 andelsägare i sina objekt för tidsdelat boende. De största branschaktörerna är medlemmar i föreningen.

Olika bytessystem har ingått som ett viktigt element i utbudet av tidsandelsbostäder. Bytessystemen gör det möjligt att använda besittningsrätten också i andra semester mål, såväl i hemlandet som utomlands, även om rättigheten i princip är bunden till en viss bostad eller en viss period. Ett tidsdelat boende kan

vanligen bytas ut mot ett annat tidsdelat boende med samma standard och användningstidpunkt, men bytesorganisationerna använder också smidigare s.k. poängsystem. I Finland måste man äga en veckoaktie i ett fastighetsaktiebolag för att få ansluta sig till poängsystemet. Veckoaktien har ett poängvärde enligt objektets standard och användningstidpunkt. De semester mål som ingår i poängsystemet har poängsatts enligt deras standard och användningstidpunkt. Inom gränsen för poängtalet får ägaren nyttja sin besittningsrätt vid önskad tidpunkt i olika bostäder och olika semester mål. Poängen får överlätas vidare eller sparas under flera år. Poängen kan användas t.ex. så att man väljer en bostad av bättre standard eller en längre nyttjotid än vad antalet poäng skulle berättiga till i det egna tidsdelade boendet.

I praktiken har separata sammanslutningar hand om bytessystemen. En ägare av tidsdelat boende kan bli medlem i en bytesorganisation, om ägaren äger en andel i ett tidsdelat boende som godkänts som en del av systemet. Ett objekt ansluts till bytessystemet i enlighet med ett avtal mellan byggherren eller säljaren och bytesorganisationen. Medlemmarna betalar en årlig medlemsavgift och dessutom en separat bytesavgift för ett byte.

Två internationella bytesorganisationer är verksamma i Finland: Resort Condominiums International (RCI) och Interval International. RCI:s bytessystem i Finland omfattar 34 tidsdelade objekt, och förutom objekten i Finland är bytesobjekten på Teneriffa och Spanska solkusten de populäraste bland medlemmarna. Vid utgången av 2009 hade RCI 24 762 finländska medlemmar. Det finns inte några tillgängliga motsvarande uppgifter om verksamheten för Interval International.

På den sydeuropeiska marknaden har man redan ett tag haft problem med de långfristiga semesterprodukter som tagits fram för att kringgå direktivet, s.k. rabattsemesterklubbar, som i semester målen har marknadsförts även för finländare. I Finland har rabattsemesterklubbar hittills marknadsförts bara sporadiskt. Rabattsemesterklubbarnas verksamhet har följt principen om att medlem-

marna ska få bo på de hotell som ingår i systemet mot en förmånlig avgift efter att de först har betalt en medlemsavgift till rabattsemesterklubben. Som valuta för de anmärkningsvärt höga medlemsavgifterna har konsumenterna dock inte några garantier för att de får tillgång till inkvarteringsrum när de behöver dem. Enligt avtalsvillkoren är tillgången beroende av bokningsläget, men medlemmarna har inte någon konkret möjlighet att kontrollera det faktiska bokningsläget. I vissa fall har det också varit oklart hurdana inkvarteringsanläggningar semesterklubben förfogar över eller om behövliga inkvarteringsarrangemang över huvud taget har genomförts på förhand.

Marknadsföringslotterier

Med marknadsföringslotterier avses att försäljningen av en nyttinghet främjas genom att konsumenterna eller företagskunderna erbjuds möjlighet att delta i utlottningen av priser eller i olika slags tävlingar eller spel som i typiska fall anknyter till den nyttinghet som marknadsförs och där vinsten åtminstone delvis baserar sig på slumpen. Marknadsföringslotterier ordnas ofta så att de som köper en nyttinghet deltar i lotteriet utan några särskilda åtgärder. Enligt gällande lag ska näringsidkaren både vid marknadsföring för konsumenter och vid marknadsföring för företag alltid tillåta deltagande enbart i lotteriet utan att någon nyttinghet köps. Avsikten har varit att förhindra osaklig påverkan av i synnerhet konsumenternas beslutsfattande, eftersom chansen att få en avsevärd lotterivinst lätt kan få en konsument att köpa en produkt som han eller hon annars inte skulle köpa eller inte ens nödvändigtvis behöver.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

I 10 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) finns bestämmelser om marknadsföring och köp av tidsandelsbostäder. Genom kapitlet genomfördes Europaparlamentets

och rådets direktiv 94/47/EG om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsindelingsbasis. Bestämmelserna i kapitlet tillämpas på marknadsföring av tidsdelat boende (tidsandelar i gällande lag) från näringsidkare till konsumenter samt köp av en sådan tidsandelsbostad där säljaren är näringsidkare och köparen är konsument. Bestämmelserna är tvingande till förmån för konsumenten.

Näringsidkaren ska upprätta en särskild marknadsföringshandling över tidsandelsobjektet. Handlingen ska innehålla de uppgifter som anges närmare i lagen. Vid marknadsföring av en tidsandelsbostad ska lämnas meddelande om marknadsföringshandlingen samt om var och hur konsumenten kan få den.

I kapitlet finns också bestämmelser om visning och försäljningstillfälle som gäller en tidsandelsbostad. Näringsidkaren ska i inbjudan tydligt uppge syftet med tillfället samt lämna de viktigaste uppgifterna om det tidsdelade boendets karaktär, köpesummor och övriga kostnader samt om tidsandelsobjektet. Konsumenten ska ha möjlighet att få marknadsföringshandlingen när som helst under tillfället.

Ett köpeavtal ska upprättas skriftligt och undertecknas av båda parterna. Köparen kan välja att avtalet upprättas på ett av språken i den stat där köparen är bosatt eller är medborgare, om det är fråga om en EES-stat och språket är ett av EU:s officiella språk eller norska eller isländska. Säljaren ska lämna köparen en auktoriserad översättning av avtalet till språket i den stat där bostaden är belägen, om avtalet har upprättats på ett annat språk.

Uppgifterna i marknadsföringshandlingen är en del av avtalet, om inte avtalsparterna särskilt avtalat om något annat. Uppgifterna ska också anges i avtalet. Säljaren får ensidigt ändra uppgifterna i handlingen endast om ändringen beror på en sådan omständighet utanför säljarens kontroll som säljaren inte skäligen har kunnat beakta i förväg. Köparen ska informeras om ändringen innan avtalet sluts och ändringarna ska anges i avtalet.

Ett köpeavtal är inte bindande för köparen, om inte kraven på avtalets form, innehåll eller språk har uppfyllts. Köparens rätt att åbe-

ropa att avtalet inte är bindande har dock begränsats till tre månader och tio dagar. Genom att komplettera de bristfälliga uppgifterna kan säljaren bryta köparens rätt att åberopa att avtalet inte är bindande. Om avtalet förfaller på grund av att det inte är bindande, ska säljaren utan dröjsmål betala tillbaka vad köparen har betalt och betala ersättning för de offentligrättsliga avgifter som köparen eventuellt har betalt.

Köparen har rätt att frånträda köpet inom tio dagar. Meddelande om frånträdan ska lämnas skriftligt. Också ett kreditavtal i anslutning till ett köpeavtal återgår, om köparen frånträder köpet eller om köpeavtalet förfaller på grund av underlåtelse att iakttä kraven på avtalets form, språk eller innehåll. Under ångerfristen får säljaren eller kreditgivaren inte ta emot någon betalning av köparen.

I kapitlet finns särskilda bestämmelser om betalning av köpesumman under byggnadsfasen. Om köparen ska betala någon del av köpesumman innan bostaden har färdigställts, får förskottsposterna inte stå i disproportion till värdet av säljarens prestation vid den tidpunkt då respektive post förfaller till betalning. Krav på att ett belopp som motsvarar minst 10 procent av köpesumman ska betalas får framställas först när bostaden har färdigställts och köparen har haft en skälig möjlighet att granska den.

Även bestämmelserna om konsumentköp i 5 kap. i konsumentskyddslagen tillämpas i tillämpliga delar på köp av tidsandelsbostäder. Även tvångsmedel enligt 2 och 3 kap., förbud och vite, kan bli tillämpliga om näringsidkaren inte följer bestämmelserna i 10 kap.

Marknadsföringslotterier

Enligt 2 kap. 14 § i konsumentskyddslagen är det förbjudet att vid marknadsföring utlova slumpartade förmåner där det krävs en motprestation, köp av en konsumtionsnyttighet eller anbud om köp. Förbudet gäller inte sådana sedvanliga tävlingsuppgifter i tidningar och tidskrifter som ska anses utgöra tidsfördriv, t.ex. korsord, trots att det lottas ut vinster bland dem som lämnat in rätt lösning.

Bestämmelsen i 2 kap. 13 § gäller information om villkoren för deltagande i utlottning

ar, tävlingar för allmänheten och spel som ordnas i samband med marknadsföring. Enligt paragrafen ska villkoren vara klara, begripliga och lättillgängliga. Paragrafen grundar sig på direktiv 2003/31/EG om elektronisk handel, men till skillnad från direktivet har paragrafen inte begränsats till elektroniska metoder utan gäller marknadsföring generellt.

Bestämmelserna i 2 kap. i konsumentskyddslagen har kompletterats genom statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer (601/2008). I förordningen uppräknas förfaranden som på grund av att de är vilseledande eller aggressiva alltid betraktas som otillbörliga. Två punkter i förordningen rör marknadsföringslotterier, nämligen att oriktigt påstå att tävlingar ordnas eller att priser delas ut (1 § 17 punkten) och att oriktigt skapa intryck av att konsumenten har vunnit, kommer att vinna eller genom att utföra en särskild handling vinner ett pris eller en förmån trots att det inte finns något pris eller någon förmån eller det förutsätts att konsumenten betalar pengar eller ådrar sig en kostnad för att få priset eller förmånen (2 § 6 punkten).

I 3 § 1 och 2 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) finns bestämmelser som motsvarar 2 kap. 14 § i konsumentskyddslagen, och i 3 § 3 mom. finns en bestämmelse som motsvarar 2 kap. 13 § i konsumentskyddslagen.

I lotterilagen (1047/2001) föreskrivs om allmännyttiga lotterier mot vederlag. Lotterier som omfattas av lagen får anordnas endast av allmännyttiga sammanslutningar som har hemort i Finland. Med vissa undantag som anges i lotterilagen är anordnande av lotterier beroende av tillstånd. Med stöd av lotterilagen kan tillstånd inte beviljas för lotterier som är förbjudna enligt konsumentskyddslagen.

Konsumentverket har i sina år 2008 uppgrederade riktlinjer meddelat företagen anvisningar om användningen av marknadsföringslotterier som en säljfrämjande åtgärd. I anvisningarna har bl.a. redogjorts för den tillsyns- och rättspraxis beträffande marknadsföringslotterier som baserar sig på den allmänna klausulen i 2 kap. 1 § i konsument-

skyddslagen. Till denna del fäster Konsumentverket i anvisningarna särskild uppmärksamhet på den vedertagna avgörandep Praxisen att extraförmåner inte får dominera det samlade intryck som reklamen ger. Exempelvis i avgörandena MD 1997:29 och MD 2008:8 ansåg marknadsdomstolen att det var otillbörligt från konsumenternas synpunkt att lotterier användes som försäljningsfrämjande medel i reklam så att presentationen av lotterierna och lotterivinsterna dominerade marknadsföringsmaterialet i stället för presentationen av den nytthet som bjöds ut och av villkoren för erbjudandet. I riktlinjerna påpekas dessutom att marknadsföringslotterier inte lämpar sig för alla produkter, t.ex. inte för hälso- och sjukvård eller krediter. I avgörandet MD 2000:4 ansåg marknadsdomstolen att marknadsföring där man hade lovat lottor ut ögonoperationer stred mot god sed.

I riktlinjerna presenteras också tillsynsmyndighetens ställningstaganden till marknadsföringslotteriernas öppenhet för insyn, tydliga villkor och möjligheten att ta del av villkoren. Till denna del baseras ställningstagandena på 2 kap. 4 och 13 § i konsumentskyddslagen. Enligt anvisningarna bör man i marknadsföringsmaterialet nämna vem som anordnar utlottningen eller tävlingen, när utlottningen eller tävlingen börjar och slutar, grunderna för avgörande av en tävling som bygger på färdigheter eller kunskaper, när lottdragningen sker, hur vinnarna informeras och hur lotterivinsterna överläts. Enligt anvisningen bör det ges tillräcklig information om lotterivinsterna.

2.2 EU:s lagstiftning om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte antogs den 14 januari 2009. Direktivet ersätter helt och hållet nuvarande direktiv 94/47/EG. Syftet med direktivet är att undanröja konsumentskyddsproblem som uppdragats i synnerhet i samband med återförsäljning av tidsdelat boende och i samband med köp av nya semesterprodukter som

till vissa delar påminner om tidsdelat boende. Direktivet ska ha genomförts nationellt senast den 23 februari 2011.

Tillämpningsområde (artikel 1)

Direktivets tillämpningsområde har breddats. Det tidigare direktivet gällde minst treåriga avtal om tidsdelat boende i fråga om egendom, medan det nya direktivet gäller avtal som löper mer än ett år och nyttjanderättigheter även till lös egendom, såsom husbilar och lustjakter, på tidsindelningbasis. I det nya direktivet anges inte heller några sådana begränsningar för tillämpningsområdet som avser tidsperiodens minimilängd eller årliga upprepningar.

Direktivets tillämpningsområde har dessutom utvidgats till att gälla återförsäljnings- och bytesavtal om tidsdelat boende samt nya slags långfristiga semesterprodukter, exempelvis s.k. rabattsemesterklubbar.

Direktivet är till övervägande del fullständigt harmoniserande. Medlemsstaterna får inte inom direktivets tillämpningsområde utfärda eller hålla i kraft bestämmelser som avviker från direktivet.

Reklam och förhandsinformation (artiklarna 3 och 4)

En konsument ska ha möjlighet att få information om avtalet redan under marknadsföringen och i vilket fall som helst i god tid innan konsumenten blir bunden av ett avtal eller ett erbjudande. Uppgifterna ska lämnas på de standardformulär för information som framgår av bilagorna till direktivet och som fastställts särskilt för varje typ av avtal.

Näringsidkaren ska kostnadsfritt lämna förhandsinformationen antingen i pappersform eller via något annat varaktigt medium som är lättillgängligt för konsumenten. Enligt konsumentens val ska informationen vara avfattad på språket i den stat där konsumenten är bosatt eller är medborgare, om staten är en medlemsstat eller språket ett av unionens officiella språk. I dagens läge gäller språkkraven bara avtalet, inte förhandsinformationen.

En nyhet är också att näringsidkaren i inbjudan till ett marknadsförings- eller försäljningsevenemang klart ska ange evenemang-

ets natur och dess kommersiella syfte. Det är dessutom förbjudet att marknadsföra eller sälja ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt som en investering.

Bestämmelser om avtalen (artikel 5)

På samma sätt som för närvarande får konsumenten välja om avtalet ska avfattas på språket i den stat där han eller hon är bosatt eller är medborgare, om staten är en medlemsstat och språket ett av unionens officiella språk. Den medlemsstat där konsumenten är bosatt får kräva att avtalet alltid ska tillhandahållas konsumenten på medlemsstatens eget språk och på språket i den medlemsstat där egendomen är belägen. Den medlemsstat på vars territorium näringsidkaren bedriver sin försäljningsverksamhet får kräva att avtalet ska tillhandahållas konsumenten på medlemsstatens eget språk eller ett av dess språk, förutsatt att det är ett av gemenskapens officiella språk.

På samma sätt som tidigare är marknadsföringsinformationen en del av avtalet. Informationen får ändras bara om parterna uttryckligen kommer överens om något annat eller om ändringen är en följd av ovanliga och oförutsägbara omständigheter utanför näringsidkarens kontroll, vars konsekvenser inte skulle ha kunnat undvikas ens om all vederbörlig aktsamhet hade iakttagits. Konsumenten ska underrättas om ändringarna innan avtalet ingås. Villkoren har skärpts jämfört med det tidigare direktivet.

Innan avtalet ingås ska näringsidkaren uttryckligen göra konsumenten uppmärksam på att det finns ångerrätt och på längden av den ångerrätt som avses i artikel 6 samt på det förbud mot handpenning under ångerrätten som avses i artikel 9. Avtalsbestämmelserna om detta ska undertecknas separat av konsumenten. Skyldigheterna är nya.

I avtalet ska det ingå ett separat standardformulär för frånträdande för att underlätta utövandet av ångerrätten.

Ångerrätt (artiklarna 6—8) och förbud mot handpenning (artikel 9)

Konsumentens rätt att frånträda ett avtal om tidsdelat boende är i övrigt oförändrad,

men ångerrätten har förlängts från tio dagar till 14 dagar. Motsvarande ångerrätt gäller för nya avtal som omfattas av tillämpningsområdet för direktivet. Ångerrätten börjar i regel från det att avtalet eller ett bindande förhandsavtal ingås. Om konsumenten inte har fått de uppgifter som nämns i standardformuläret för information i varaktig form, börjar ångerrätten löpa först från det att uppgifterna lämnades.

Om konsumenten tillsammans med avtalet om tidsdelat boende samtidigt har ingått ett bytesavtal, ska samma ångerrätt som tillämpas på avtal om tidsdelat boende tillämpas på båda avtalen.

Om näringsidkaren inte har tillhandahållit konsumenten något standardformulär för frånträdande, upphör ångerrätten slutgiltigt att gälla först ett år och 14 dagar från den dag då avtalet ingicks. Om näringsidkaren inte har lämnat konsumenten förhandsinformationen enligt standardformuläret för information, upphör ångerrätten tre månader och 14 dagar från den dag då avtalet ingicks.

Om konsumenten önskar frånträda avtalet kan han eller hon använda det standardformulär för frånträdande som bifogats avtalet eller i varaktig form meddela sitt beslut att frånträda avtalet. Konsumenten ska inte stå för några kostnader på grund av frånträdan- det eller vara ansvarig för något värde som motsvarar de tjänster som har tillhandahållits före frånträdan.

Förbudet mot att ta emot betalningar från konsumenten under ångerrätten motsvarar det tidigare direktivet. Förbudet mot handpenning gäller också de nya typerna av avtal inom direktivets tillämpningsområde och alla slags betalningar eller åtaganden från konsumenten till näringsidkaren eller en tredje part. Motsvarande betalningar är också förbjudna i fråga om återförsäljningsavtal innan försäljningen har ägt rum eller återförsäljningsavtalet annars har upphört att gälla.

Särskilda bestämmelser om långfristiga semesterprodukter (artikel 10)

När det gäller avtal om långfristiga semesterprodukter ska betalningen erläggas enligt en avbetalningsplan. Att betala priset på annat sätt än enligt avbetalningsplanen är för-

bjudet. Betalningarna ska delas upp i lika stora årliga delbetalningar och näringsidkaren ska skicka ut en begäran om betalning i skriftlig form eller via något annat varaktigt medium senast 14 dagar före varje förfalldatum.

Från och med den andra avbetalningen får konsumenten frånträda avtalet utan att drabbas av någon straffavgift genom att underrätta näringsidkaren inom 14 dagar efter det att begäran om betalning för varje avbetalning mottagits.

Frånträddande av anknytande avtal (artikel 11)

Om konsumenten frånträder avtalet om tidsdelat boende eller långfristig semesterprodukt upphör bytesavtal som är anknutna till det och andra anknytande avtal att gälla utan några särskilda åtgärder och utan sanktioner för konsumenten. Detsamma gäller det kreditavtal som konsumenten har ingått med näringsidkaren eller på grundval av en överenskommelse mellan näringsidkaren och en tredje part för betalning av köpesumman helt eller delvis.

Övriga bestämmelser (artiklarna 12—20)

I artiklarna 12—20 finns bestämmelser som motsvarar antingen det tidigare direktivet eller gemenskapens nyare konsumentskyddslagstiftning och som gäller regleringens tvingande karaktär och tillämpning i internationella fall (artikel 12), rättslig och administrativ prövning (artikel 13), konsumentinformation och prövning utanför domstol (artikel 14) och medlemsstaternas skyldighet att föreskriva sanktioner för brott mot de nationella bestämmelserna om genomförande (artikel 15). Artiklarna 16—20 innehåller sedvanliga slutbestämmelser om bl.a. genomförande och översyn av direktivet.

2.3 EU:s lagstiftning och rättspraxis som gäller marknadsföringslotterier

Direktiv 2005/29/EG om otillbörliga affärsmetoder

Direktivet gäller otillbörliga affärsmetoder som tillämpas av näringsidkare gentemot

konsumenterna både vid marknadsföring och i kundrelationer efter det att avtal har ingåtts. Direktivet är fullständigt harmoniserande till sin karaktär och dess viktigaste bestämmelse är en allmän klausul om förbud mot otillbörliga affärsmetoder. I direktivet definieras dessutom närmare hurdana affärsmetoder som betraktas som otillbörliga. De detaljerade bestämmelserna i direktivet gäller två huvudgrupper av otillbörliga metoder: vilseledande och aggressiva metoder. I bilaga I till direktivet ingår en uttömmande förteckning över metoder som under alla omständigheter är otillbörliga. Frågan om huruvida ett förfarande är otillbörligt bedöms i övrigt från fall till fall utifrån den allmänna klausulen i direktivet och de detaljerade bestämmelser som preciserar den.

Samtidigt med förslaget till direktiv behandlade Europaparlamentet och rådet ett förslag till förordning om specifika säljfrämjande åtgärder. Förslaget gällde rabatter, samerbjudanden, biprodukter och andra tilläggsförmåner samt säljfrämjande utlottningar, tävlingar och spel. Det var svårt att nå samförstånd om förslaget, och år 2006 återtog kommissionen sitt förslag.

Direktivet har genomförts nationellt genom de ändringar av 2 kap. i konsumentskyddslagen som trädde i kraft den 1 oktober 2008. Bilaga I till direktivet har genomförts genom statsrådets förordning om otillbörligt förfarande från konsumentsynpunkt vid marknadsföring och i kundrelationer. Förordningen trädde i kraft samtidigt som lagändringarna.

EU-domstolens dom i målet C—304/08

EU-domstolen har i sin dom av den 14 januari 2010 i målet C—304/08 *Plus Warenhandelsgesellschaft* avgjort en fråga om tolkning av direktivet om otillbörliga affärsmetoder och dess tillämpning med avseende på erbjudande av en slumpmässig förmån vid marknadsföring.

Huvudmålet hade varit anhängigt vid en tysk domstol och rättegången gällde ett tyskt detaljhandelsföretags säljfrämjande kampanj där de som köpte varor i företagens affärer fick poäng för sina inköp. De som hade samlat ett visst antal poäng fick delta avgiftsfritt i

nationella lottodragningar. Enligt nationell lag i Tyskland är det otillbörligt förfarande bl.a. att kräva att konsumenterna ska köpa en vara eller en tjänst för att kunna delta i en pristävling eller utlottning, om inte pristävlingen eller lotterispelet anknyter till varan eller tjänsten på ett naturligt sätt.

Domstolen konstaterade för det första att säljfrämjande kampanjer av det slag som var aktuella i målet är affärsmetoder som avses i direktivet och omfattas av dess tillämpningsområde. Tillämpningsområdet bedömdes utslutande utgående från ordalydelsen i direktivet och prövningen påverkades inte av det förslag till förordning om säljfrämjande åtgärder som kommissionen lade fram separat och som den senare återtog. Domstolen åberopade dessutom direktivets fullständigt harmoniserande karaktär, vilket innebär att medlemsstaterna inte får genomföra striktare åtgärder än de som anges i direktivet. Till sist konstaterade domstolen att det i bilagan till direktivet finns en uttömmande förteckning över de metoder som under alla omständigheter är otillbörliga. I förteckningen ingick inte det förfarande som avsågs i målet och som betraktades som otillbörligt enligt lagstiftningen i Tyskland.

På de grunder som domstolen anförde avgjorde den saken så att direktivet utgör hinder för en sådan nationell lagstiftning enligt vilken det i princip är förbjudet att, utan hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, använda affärsmetoder som innebär att konsumenterna måste köpa en vara eller en tjänst för att kunna delta i en pristävling.

2.4 Lagstiftningen om marknadsföringslotterier i vissa andra EES-länder

Förutom i Finland och i Tyskland innehåller också lagarna i Danmark och Norge ett liknande förbud mot att koppla samman deltagandet i marknadsföringslotterier med köp av en nytthet. Med anledning av det domslut som beskrivits ovan är det också i Danmark aktuellt med att upphäva regleringen, men Danmark har samtidigt lämnat in ett initiativ till kommissionen om komplettering av direktivet om otillbörliga affärsmetoder med bestämmelser på unionsnivå om marknadsföringslotterier och andra säljfrämjande

åtgärder som ingick i det förslag till förordning som kommissionen återtog.

I Sverige finns det inte några särskilda bestämmelser om marknadsföringslotterier, utan lotterilagen (1994:1000) gäller för alla lotterier. Lotterier är med vissa undantag beroende av tillstånd och i allmänhet kan endast allmännyttiga föreningar beviljas tillstånd. Pristävlingar som ordnas i samband med marknadsföring omfattas inte av lotterilagen, om vinnaren inte utses slumpmässigt. Pristävlingarna kan avgränsas till dem som köper den vara som marknadsförs.

I Nederländerna finns det inget förbud mot köptvång, men det krävs tillstånd för marknadsföringslotterier. För erhållande av tillstånd krävs det att den uppförandekod som justitieministeriet fastställt följs. I uppförandekoden finns detaljerade föreskrifter om bl.a. hur ofta en näringsidkare får anordna marknadsföringslotterier och hur stor den totala vinstvolymen får vara. Marknadsföringslotterier för minderåriga har reglerats speciellt strikt.

I Storbritannien tillämpas lagen om penningsspel (Gambling Act) på marknadsföringslotterier med krav på motprestation, vilket innebär bl.a. att det krävs tillstånd. Utan tillstånd får det dock anordnas sådana marknadsföringslotterier som konsumenterna får delta i utan att köpa en vara.

2.5 Bedömning av nuläget

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Det internationella inslaget är kännetecknande för tidsdelat boende och nya långfristiga semesterprodukter som påminner om tidsdelat boende. Avtalsparterna kommer ofta från olika stater och de semester mål där rättigheterna kan nyttjas kan vara belägna i flera olika stater. Det att avtalsförhållandena har blivit allt internationellare är en följd av bl.a. sätten att marknadsföra tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter. I synnerhet i de sydeuropeiska semester målen riktas marknadsföringen i huvudsak till utländska turister som man försöker locka till visningar genom att ta kontakt med dem direkt på hotellet eller på gatan. Visningarna kan ta flera

timmar i anspråk och vara till och med mycket starkt präglade av påtryckning.

Ett annat viktigt kännetecken för branschen är att produktsortimentet utvecklas kontinuerligt och i snabb takt. Exempelvis efter det att direktivet från 1994 antogs anpassade vissa företag med verksamhet på den sydeuropeiska marknaden omedelbart sina produkter så att de föll utanför det snävt avgränsade tillämpningsområdet för direktivet. Dessutom har man tagit fram nya slags långfristiga semesterprodukter, s.k. rabattsemesterklubbar, där marknadsföringen och avtalen om dem har varit förenade med avsevärda konsumentskyddsproblem.

Efter det att 10 kap. i konsumentskyddslagen trädde i kraft har det inte inom den inhemska marknadsföringen och försäljningen av tidsdelat boende förekommit liknande problem som i Sydeuropa. De senaste åren har det t.ex. hos konsumenttvistenämnden anförts bara ett fåtal klagomål om avtal om tidsdelat boende, och också de har ofta utmynnat i förlikning. Situationen kan delvis ha påverkats av att den nationella lagen har ett vidsträcktare tillämpningsområde än 1994 års direktiv. Det har inte gått att kringgå lagen med hjälp av produktutveckling på samma sätt som direktivet. Dessutom har rabattsemesterklubbar, som betraktats som speciellt problematiska, hittills inte marknadsförts annat än sporadiskt i Finland.

Också i Finland har det förekommit ett visst mått av problem vid återförsäljning av tidsdelat boende. Det är därför nationellt sett motiverat att direktivets tillämpningsområde utvidgas till att omfatta dessa avtal. De ändringar i lagstiftningen i medlemsstaterna som föranleds av genomförandet av direktivet kommer dessutom att förbättra ställningen för finländska konsumenter om de på sina semesterresor i Sydeuropa utsätts för aggressiv marknadsföring som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter.

Marknadsföringslotterier

Utifrån det domslut av EU-domstolen i målet C—304/08 som beskrivits i avsnitt 2.3 är det klart att 2 kap. 14 § i konsumentskyddslagen står i strid med direktivet om otillbörliga affärsmetoder och att paragrafen åtmin-

stone inte i oförändrad form kan fortsätta gälla. I paragrafen förbjuds generellt och utan prövning från fall till fall alla typer av marknadsföringslotterier med krav på motprestation. Marknadsföringslotterier kan inte längre förbjudas enbart med motiveringen att deltagande förutsätter köp av en nytting som marknadsförs. Däremot finns det inget hinder för att kvarhålla det allmänna förbudet mot att kräva någon annan motprestation för deltagandet i marknadsföringslotterier.

Direktivet gäller bara marknadsföring som riktar sig till konsumenterna, och domstolens förhandsavgörande i fråga om tolkningen av direktivet påverkar därför inte de motsvarande bestämmelserna i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet. Det finns dock inte någon särskild orsak att ha striktare gällande bestämmelser för marknadsföringen mellan näringsidkare än för marknadsföringen för konsumenter, utan lagstiftningen bör hållas konsekvent och enhetlig.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Målet med denna proposition är för det första att genomföra direktiv 2008/122/EG nationellt. Direktivet har beskrivits i avsnitt 2.2. För genomförandet måste 10 kap. i konsumentskyddslagen omarbetas fullständigt och måste vissa tekniska ändringar göras i 6 kap. i samma lag, i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000) och i lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter (1074/2000). Ändringarna gäller i synnerhet tillämpningsområdet för 10 kap. i konsumentskyddslagen. Det föreslås att tillämpningsområdet utvidgas i enlighet med direktivet.

Syftet med de förslag som gäller marknadsföringslotterier är att den nationella lagstiftningen ska stämma överens med unionens lagstiftning. Det bästa sättet att åstadkomma överensstämmelse är att upphäva 2 kap. 14 § i konsumentskyddslagen och att ändra bestämmelsen om tillämpningsområdet i 1 § i lotterilagen. Nationellt sett är det dessutom motiverat att upphäva de bestämmelser i 3 § i lagen om otillbörligt förfarande i närings-

verksamhet som i sak motsvarar 2 kap. 14 § i konsumentskyddslagen.

3.2 Förslagen om tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Tillämpningsområde

Det föreslås att tillämpningsområdet för 10 kap. i konsumentskyddslagen ska utvidgas. Utöver inkvarteringsrum i fastigheter (tidsandelsbostäder) ska tillämpningsområdet omfatta även sådana inkvarteringsrum i anslutning till lös egendom, t.ex. en lustjakt eller en husvagn, som nyttjas på tidsindelningens basis. Tillämpningsområdet ska dessutom omfatta s.k. långfristiga semesterprodukter samt förmedlingsavtal som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter och bytesavtal som gäller tidsdelat boende. Samtliga utvidgningar baserar sig på direktivet.

Reglering av marknadsföringen

Innehållet i de föreslagna bestämmelserna om den information som ska ges vid marknadsföring av tidsdelat boende motsvarar i sak till övervägande del de nuvarande bestämmelserna. Motsvarande detaljerade krav i fråga om att lämna information ska gälla även för andra typer av avtal inom tillämpningsområdet. En nyhet är att uppgifterna ska lämnas på ett för varje avtalstyp särskilt fastställt standardformulär för information och enligt konsumentens val antingen på språket i den stat där konsumenten är bosatt eller på språket i den stat där konsumenten är medborgare, om språket är ett av unionens officiella språk eller norska eller isländska. Standardformulären för information ingår i bilagorna till direktivet, och deras form och innehåll ska regleras nationellt genom förordning av justitieministeriet.

Också den föreslagna regleringen av visningar och försäljningsevenemang motsvarar i hög grad bestämmelserna i gällande lag. Utvidgningen av tillämpningsområdet för kapitlet innebär att bestämmelserna kommer att gälla marknadsföringen även av andra avtal som hör till tillämpningsområdet och som marknadsförs vid evenemanget i fråga.

Det har hänt att tidsdelat boende i vissa fall har marknadsförts som ett vinstbringande investeringsobjekt. Eftermarknaden för tidsdelat boende är dock rätt så outvecklad och i praktiken kan det visa sig vara svårt att genomföra en återförsäljning. Det föreslås en ny bestämmelse enligt vilken det uttryckligen är förbjudet att marknadsföra tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt som en investering.

Avtalets form, språk och innehåll

Med vissa kompletteringar och preciseringar motsvarar de föreslagna bestämmelserna om avtalets form och språk de gällande bestämmelserna om tidsdelat boende, men de föreslagna bestämmelserna kommer att gälla alla avtal som omfattas av tillämpningsområdet.

När det gäller bestämmelserna om avtalspråket föreslås ett tillägg där det sägs att om avtalet med en näringsidkare som är verksam i Finland upprättas på ett annat språk än finska eller svenska, ska näringsidkaren på konsumentens begäran och enligt konsumentens val lämna konsumenten en översättning av avtalet till finska eller svenska. Kravet på översättning har ansetts vara motiverat med anledning av myndigheternas behov. Det finns sammanlagt 25 tänkbara avtalsspråk. Många av dem är sällsynta och behärskas i liten utsträckning i Finland. En översättning av avtalet till ett av de inhemska språken kommer att underlätta tillsynsmyndighetens verksamhet och möjligheterna att i konsumenttvistenämnden eller i domstol behandla eventuella meningsskiljaktigheter mellan avtalsparterna.

De uppgifter som lämnats med standardformuläret för information ska på samma sätt som uppgifterna i de nuvarande marknadsföringshandlingarna utgöra en del av avtalet, om inte avtalsparterna särskilt avtalat om något annat. Näringsidkarens rätt att ensidigt ändra uppgifterna i formuläret föreslås bli något striktare reglerad än för närvarande. Rätten att ändra kommer att begränsas till situationer som närmast kan jämföras med ett oöverstigligt hinder.

En nyhet är strävan att säkerställa att konsumenten tydligt kan notera uppgifterna om

sin ångerrätt och förbudet mot att ta emot handpenning. Innan avtalet ingås ska näringsidkaren uttryckligen göra konsumenten uppmärksam på dessa omständigheter och se till att konsumenten separat undertecknar motsvarande avtalsvillkor. Till varje avtal ska dessutom fogas ett separat standardformulär för frånträdande för att underlätta konsumentens möjligheter att utöva sin ångerrätt.

Ångerrätt och förbud mot handpenning

Den nuvarande ångerrätten gäller endast avtal om tidsdelat boende. Det föreslås att ångerrätten ska utsträckas till att gälla alla avtal som omfattas av tillämpningsområdet. Ångerrätten kommer att förlängas från nuvarande tio dagar till 14 dagar. Om konsumenten erbjuds ett bytesavtal tillsammans med avtalet om tidsdelat boende, ska den ångerfrist som gäller avtalet om tidsdelat boende tillämpas på båda avtalen.

Frånträdandet av ett huvudavtal som gäller tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt kommer att medföra att ett eventuellt bytesavtal som är knutet till det eller ett annat anknytande avtal som eventuellt ingåtts i samband med huvudavtalet, t.ex. ett avtal om nyttjande av en tennis- eller golfplan, återgår utan några särskilda åtgärder. I dagens läge gäller automatisk återgång bara för kreditavtal anknutna till huvudavtalen.

Det föreslås att det av konsumenten inte ska få krävas ersättning för kostnader som frånträdandet eventuellt orsakat näringsidkaren eller för tjänster som utförts före frånträdandet. Den föreslagna regleringen är striktare än enligt gällande lag, eftersom konsumenten inte ska vara skyldig att betala ens de eventuella offentlighetsliga avgifterna för att avtalet ingåtts, såsom för sedvanliga notariatsavgifter i Sydeuropa.

På samma sätt som för närvarande ska försummelse av näringsidkarens upplysningsplikt påverka ångerfristens längd. En betydande skillnad jämfört med nuläget är att ångerfristen i längsta fall kan vara ett år och 14 dagar, om näringsidkaren inte har fogat ett standardformulär för frånträdande till avtalet eller tillhandahållit konsumenten detta formulär i någon annan varaktig form. I analogi med gällande lag ska ett uteblivet standard-

formulär för information som mest medföra att ångerfristen löper ut om tre månader och 14 dagar. De föreslagna bestämmelserna baserar sig direkt på direktivet. Syftet med bestämmelserna är att effektivisera upplysningsplikten och säkerställa att konsumenten verkligen får tydliga och detaljerade uppgifter inför sitt beslut.

De bestämmelser som gäller förbud att ta emot handpenning under ångerfristen föreslås bli preciserade. Avsikten är att förhindra att regleringen kringgås. Förbudet ska gälla inte bara den näringsidkare som är avtalspart till konsumenten utan också en tredje part och förutom betalningar också betalningsförbindelser, borgen och annan säkerhet samt alla typer av andra arrangemang som kan medföra att konsumenten blir betalningskyldig. I förmedlingsavtal ska förbudet tillämpas tills förmedlingsuppdraget har utförts eller förmedlingsavtalet annars har upphört att gälla.

Enligt förslaget ska det inte få krävas att köpesumman för en långfristig semesterprodukt ska betalas som ett engångsbelopp, utan som lika stora betalningsposter som förfaller till betalning årligen och som upptagits i en betalningsplan som upprättats på förhand. Konsumenten ska också ha rätt att säga upp ett avtal om en långfristig semesterprodukt varje betalningsperiod. De föreslagna bestämmelserna baserar sig direkt på direktivet.

3.3 Förslagen om marknadsföringslotterier

På de grunder som anförts i avsnitt 2.5 föreslås att bestämmelserna om förbud mot marknadsföringslotterier med krav på motprestation i konsumentskyddslagen och i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet ska upphävas. Upphävandet medför att vid marknadsföring av en nyttighet kan erhållandet av en slumpartad förmån, till skillnad från nuläget, kopplas samman med köp av en nyttighet eller anbud om köp. Det ska inte längre vara absolut nödvändigt att ordna möjlighet att delta också för dem som inte vill köpa nyttigheten.

Frågan om marknadsföringslotteriers godtagbarhet vid marknadsföring för konsumenterna kommer i fortsättningen att bedömas ut-

ifrån 2 kap. i konsumentskyddslagen och bestämmelserna i den förordning av statsrådet (601/2008) som kompletterar kapitlet. De viktigaste av de bestämmelser som blir tillämpliga är den allmänna klausul i 2 kap. 1 § i konsumentskyddslagen som förbjuder marknadsföring i strid med god sed och otillbörliga förfaranden och de bestämmelser i 2 § (marknadsföring som strider mot god sed) och i 3 § (otillbörliga förfaranden) som förtydligar den allmänna klausulen. Tidigare tillsyns- och rättspraxis utifrån den allmänna klausulen har fortfarande relevans för tolkningen av bestämmelserna. Praxisen har beskrivits i avsnitt 2.1.

Det att någonting står i strid med god sed handlar om motstridighet med allmänt accepterade etiska värderingar och principer i samhället. Så som konstaterats i avsnitt 2.1 har marknadsdomstolen ansett att marknadsföring där ögonoperationer lottades ut var oetisk.

Otillbörlighet handlar i sin tur om att konsumentens ekonomiska beslut påverkas på ett osakligt sätt. För att ett förfarande ska vara otillbörligt på det sätt som avses i 2 kap. 3 § i konsumentskyddslagen, ska det för det första strida mot giltiga förfaringssätt som är allmänt godtagbara inom näringsverksamheten. För det andra ska förfarandet vara sådant att det klart försämrar konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat köpbeslut eller något annat beslut om en konsumtionsnyttighet och leda till att konsumenten fattar ett beslut som han eller hon annars inte skulle ha fattat.

På samma sätt som för närvarande ska man vid bedömning av om ett marknadsföringslotteri är otillbörligt ta hänsyn till i vilken utsträckning marknadsföringskommunikationen domineras av lotteriet och vinsterna i stället för av den nytta som bjuds ut. Dessutom kan man fästa vikt vid om vinsterna är ansenligt stora och om sannolikheten för att vinna är mycket stor, eftersom det är just dessa faktorer som kan leda till att konsumenten fattar ett köpbeslut som han eller hon inte skulle fatta utan hopp om lotterivinst. Om lotteriet bedömt som helhet utgör en klart attraktivare, centralare och viktigare andel i marknadsföringen, kan det anses att förfarandet är sådant att det står i strid med förfaringssätt som är allmänt godtagbara

inom näringsverksamheten och att det klart försämrar konsumentens förmåga att fatta ett välgrundat köpbeslut. Med stöd av 2 kap. 3 § i konsumentskyddslagen är marknadsföring av detta slag otillbörlig.

Alla andra bestämmelser i 2 kap. i konsumentskyddslagen blir naturligtvis tillämpliga på marknadsföringslotterier. Speciellt viktig är 13 §, som gäller tydliga villkor för marknadsföringslotterier. I avsnitt 2.1 har redogjorts närmare för tillsynsmyndighetens ställningstaganden till tillämpningen av paragrafen.

Utlovande av slumpartade förmåner i affärsförbindelser bedöms på motsvarande sätt utifrån de övriga bestämmelserna i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet, i första hand utifrån den allmänna klausulen i 1 §. Enligt klausulen får man i näringsverksamhet inte använda förfaranden som strider mot god affärsed eller annars är otillbörliga mot en annan näringsidkare. Vid bedömning av om ett förfarande strider mot god affärsed eller är otillbörligt när man inom näringsverksamhet utlovar förmåner som är beroende av lottdragning eller annars slumpartade, kan man fästa uppmärksamhet vid motsvarande omständigheter som vid de som beskrivits ovan i samband med marknadsföring för konsumenter.

Det föreslås att tillämpningsområdet för lotterilagen ska preciseras så att lagen i fortsättningen inte gäller utlovande av slumpartade förmåner vid marknadsföring, om erhållandet av förmånen inte är förenat med krav på någon annan motprestation än köp av konsumtionsnyttighet eller anbud om köp. Utanför tillämpningsområdet för lotterilagen, vid marknadsföringslotterier som omfattas av konsumentskyddslagen kan motprestationen alltså bara ha karaktär av en indirekt kostnad till följd av att en nytta köps. Någon direkt motprestation ska inte heller i fortsättningen få tas ut, inte som en separat avgift eller så att priset på den nytta som bjuds ut är dyrare för den som deltar i marknadsföringslotteriet än för andra kunder. En sådan motprestation medför att lotteriet omfattas av tillämpningsområdet för lotterilagen och i enlighet med den är tillståndspliktig.

Konsumentskyddslagen ska naturligtvis alltså omfatta även sådana marknadsfö-

ringslotterier där det för deltagande inte krävs någon som helst motprestation, inte ens köp av en nyttighet eller anbud om köp.

3.4 De bestämmelser i direktiv 2008/122/EG som inte kräver några ändringar i den nationella lagstiftningen

De definitioner av konsument och näringsidkare som ingår i artikel 2 i direktivet motsvarar 1 kap. 4 och 5 § i konsumentskyddslagen, och därför behövs det inte något nationellt genomförande.

Artikel 7 behöver inte heller genomföras, eftersom 12 kap. 1 c § i konsumentskyddslagen utmynnar i samma resultat. Både enligt direktivet och enligt den nationella lagen gäller att ångerfristen har iakttagits, om meddelandet om frånträdande har sänts innan ångerfristen har löpt ut.

I artiklarna 13 och 14.2 finns bestämmelser om rättslig och administrativ prövning samt lösande av tvister utanför domstol. Nationella bestämmelser finns i lagen om grupptalan (444/2007) och i lagen om konsumenttvistesenämnden (8/2007).

Enligt artikel 14.1 ska medlemsstaterna vidta lämpliga åtgärder för att informera konsumenterna om den nationella lagen. I 20 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) åläggs myndigheterna att producera och sprida information och bl.a. att informera om de rättigheter och skyldigheter som enskilda människor och sammanslutningar har i ärenden som anknyter till myndighetens verksamhetsområde, vilket uppfyller det krav som ställs i direktivet.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för statsfinanserna och för myndigheterna

Denna proposition har inte några konsekvenser för den offentliga ekonomin.

Det föreslås inte några nya uppgifter för tillsynsmyndigheten, Konsumentverket. De nya och ändrade bestämmelserna kommer dock att medför extra arbete till en början. Myndigheterna måste uppgradera sina anvisningar och effektivisera sina tillsynsåtgärder

i synnerhet när ändringarna träder i kraft. Det behövs dock inte några tilläggsresurser för det extra arbetet i början, utan uppgifterna kan skötas genom prioriteringar vid övervakningen.

4.2 Konsekvenser för näringsverksamheten inom branschen och för konsumenterna

Ändringarna bedöms inte ha några betydande konsekvenser för den inhemska marknaden för tidsdelat boende. Gällande lag täcker redan för närvarande en del av utvidgningarna enligt direktivet, och långfristiga semesterprodukter har ännu inte funnits på marknaden i Finland.

Näringsidkarna inom branschen för tidsdelat boende blir dock tvungna att förnya sitt marknadsföringsmaterial så att det stämmer överens med standardformulären för information enligt direktivet. Också de avtalsvillkor som används måste ses över och personalen måste få utbildning. Dessa åtgärder medför engångskostnader, som dock inte beräknas bli betydande. Uppfyllandet av språkraven i fråga om skyldigheterna att lämna information kommer inte heller att medföra några betydande kostnader, eftersom standardformulären för information ingår som bilagor till direktivet och därmed finns tillgängliga på alla unionens officiella språk. Förlängningen av ångerfristen från tio dagar till 14 dagar kan i någon mån öka antalet fall där avtalen frånträds och därigenom försämra branschens produktivitet.

Konsumentens ställning förbättras i synnerhet vid internationell marknadsföring och i avtal av internationell karaktär, eftersom regleringen på unionsnivå utvidgas och effektiviseras. Också nationellt förbättras konsumentens ställning av att näringsidkarens upplysningsplikt och konsumentens ångerrätt utsträcks till förmedlingsavtal och bytesavtal samt av att skyldigheterna att lämna information om ångerrätten och förbudet mot handpenning accentueras.

Upphävandet av förbudet mot marknadsföringslotterier utan krav på motprestation underlättar möjligheterna att använda lotterier som säljfrämjande åtgärd, eftersom det inte längre är tvång på att också andra än de som

köper en nytthet ska kunna delta. Det här kan utöka användningen av lottdragningar, tävlingar och spel i samband med att nyttheter bjuds ut och marknadsförs på annat sätt. I analogi med detta kan konsumenternas möjligheter att delta i lotterier helt utan krav på motprestation minska.

Det går inte att på förhand tillförlitligt klargöra om den föreslagna lindrigare regleringen leder till att praxis för marknadsföringslotterier förändras också i övrigt än när det gäller rätten att delta och, i händelse av detta, om förändringarna eventuellt är till förfång för de sammanslutningar med allmännyttigt ändamål som använder lotterier som en metod för att få tillförda medel. Det är därför meningen att konsekvenserna av den föreslagna ändringen ska följas och, om det visar sig vara befogat, åtgärder vidtas för att ändra lagen till den del Europeiska unionens lagstiftning inte är ett hinder för ändringarna.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningen

Den 9 december 2009 tillsatte justitieministeriet en arbetsgrupp med uppgift att i form av regeringsproposition utarbeta ett förslag till lagstiftning som behövs för genomförandet av direktiv 2008/122/EG. Arbetsgruppen bestod av företrädare för justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, Konsumentverket, Centralhandelskammaren, Finlands Konsumentförbund rf och Suomen viikko-osakeyhdistys ry. Arbetsgruppens betänkande färdigställdes den 29 juni 2010. Förslagen om marknadsföringslotterier har beretts särskilt som tjänsteuppdrag och fogats till arbetsgruppens betänkande innan betänkandet sändes på remiss.

5.2 Remissyttranden och den fortsatta beredningen

Arbetsgruppens betänkande sändes på remiss till 22 myndigheter och sammanslutningar. Remissyttranden gavs av inrikesministeriet, undervisnings- och kulturministeriet, arbets- och näringsministeriet, konsumenttvistenämnden, Konsumentverket, Centralen

för turistfrämjande, Polisstyrelsen, Finlands näringsliv rf, Fintoto Ab, Förbundet Finsk Handel FH rf, Centralhandelskammaren, Kiinteistönvälitysalan Keskusliitto ry, Annonserernas Förbund rf, Markkinointiviestinnän Toimistojen Liitto MTL ry, Penningautomatföreningen, Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ASML ry, Företagarna i Finland rf, Veikkaus Ab och Mediernas Centralförbund rf.

Allmänt taget godkändes förslagen om genomförande av direktivet. Det framfördes bara några förslag till ändringar av teknisk natur.

Det framfördes också kritik mot förslagen om marknadsföringslotterier och föreslogs ändringar av förslagen. Inrikesministeriet ansåg att det borde bedömas ytterligare om värdet på priserna vid marknadsföringslotterier med krav på motprestation och frekvensen för anordnandet av lotterier borde begränsas för att förhindra att bestämmelserna om anordnande av penningspel och varulotterier kringgås och för att skydda konsumenternas val. Polisstyrelsen föreslog att det bör föreskrivas att det krävs tillstånd för eller anmälan om marknadsföringslotterier med krav på motprestation. Om detta inte kan genomföras borde konsumentskyddslagen enligt Polisstyrelsen kompletteras med bestämmelser om vilket slags vinster det är frågan om och vilket deras högsta värde är, om övervakning av lottdragningen, om meddelande om vinst, om inlösen av vinsterna och om allmän information om vinnarna. Vinsterna borde inte delas ut i form av pengar utan bara som de produkter vilkas försäljning man vill främja. Dessutom borde det utfärdas bestämmelser om de nyttheter vilkas försäljning inte får främjas genom marknadsföringslotterier eller som inte får utdelas som lotterivinster (alkohol, tobak, penningspel, produkter för hälso- och sjukvård, skjutvapen, sprängämnen och djur). Tillståndsplikt eller annars striktare reglering i likhet med det som nämnts ovan föreslogs också av Veikkaus Ab, Penningautomatföreningen och Fintoto Ab.

Under den fortsatta beredningen ansågs det dock inte vara motiverat med en striktare reglering av marknadsföringslotterier, åtminstone inte i detta skede. Marknadsföringslotterier har använts som säljfrämjande åtgärd i

flera årtionden utan att de förefaller ha någon nämnvärd inverkan på tillförda medel för penningspelssammanslutningarna eller andra sammanslutningar med allmännyttigt ändamål. Den ändring som föreslås i denna proposition — möjligheten att begränsa lottdragningarna till dem som köper en nytta — kommer inte nödvändigtvis att avsevärt förändra den säljfrämjande praxisen i övrigt. Med stöd av de övriga bestämmelserna i

konsumentskyddslagen kan man bl.a. säkerställa att lottdragningarna är öppna för insyn och ingripa i förfaringsätt som strider mot god sed eller är otillbörliga. Eftersom det trots allt är omöjligt att med säkerhet förut säga om marknadsföringspraxisen kommer att förändras är det meningen att man ska börja ge akt på de praktiska konsekvenserna av ändringen, så som konstaterats i avsnitt 4.2.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Konsumentkyddslagen

6 kap. Hemförsäljning och distansförsäljning

5 §. Begränsning av tillämpningsområdet vid hemförsäljning. Det föreslås att 1 mom. 4 punkten ändras så att bestämmelserna i kapitlet inte ska tillämpas på avtal som omfattas av tillämpningsområdet för 10 kap. För närvarande gäller uteslutningen bara tidsandelsbostäder. Eftersom 10 kap. kommer att innehålla detaljerade bestämmelser om näringsidkarens upplysningsplikt och om konsumentens rätt att frånträda varje avtal som föreslås bli omfattade av tillämpningsområdet, behöver inte bestämmelserna om upplysningsskyldighet och ångerrätt i 6 kap. tillämpas på något av de avtal som omfattas av tillämpningsområdet för 10 kap.

6 §. Begränsning av tillämpningsområdet vid distansförsäljning. Det föreslås att 1 mom. 2 punkten ändras av samma orsak och på samma sätt som 5 § 1 mom. 4 punkten.

10 kap. Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Kapitlets rubrik ändras så att det motsvarar det utvidgade tillämpningsområdet för kapitlet.

1 §. Tillämpningsområde. Enligt 1 mom. gäller det föreslagna kapitlet sådana avtal mellan näringsidkare och konsumenter som gäller försäljning eller förmedling av tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter eller byte av tidsdelat boende. Kapitlet innehåller dessutom bestämmelser om marknadsföring från näringsidkare till konsumenter i fråga om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter samt förmedlings- och bytesverksamhet i anslutning till dessa. Bestämmelserna baserar sig på artikel 1 i direktivet.

Tillämpningsområdet för det föreslagna kapitlet är bredare än för det gällande kapitlet.

Bestämmelserna ska tillämpas inte bara på fast egendom utan också på lös egendom, såsom husbilar och lustjakter när inkvarteringsrum i dem nyttjas på grundval av avtal om tidsdelat boende. Tillämpningsområdet kommer dessutom att omfatta bytes- och förmedlingsavtal om tidsdelat boende samt försäljnings- och förmedlingsavtal om s.k. långfristiga semesterprodukter.

I likhet med tidigare har det ingen betydelse för tillämpningen av bestämmelserna hur systemet för tidsdelat boende har genomförts juridiskt. Det kan handla om i Finland sedvanlig besittningsrätt på grundval av innehav av veckoaktier eller arrangemanget kan basera sig på medlemskap i en förening, samäganderätt eller hyresrätt. Det har inte heller någon betydelse om andelen medför rätt att använda en specificerad inkvarteringsanläggning eller om den som äger en andel har möjlighet att växla mellan flera inkvarteringsanläggningar som ingår i systemet.

Enligt 2 mom. ska avtal utan krav på motprestation helt och hållet falla utanför tillämpningsområdet för kapitlet. Kapitlet ska inte heller tillämpas på sådana avtal om tidsdelat boende eller sådana avtal om långfristiga semesterprodukter som har ingåtts för högst ett år. Begränsningarna i fråga om tillämpningsområdet baserar sig på artikel 2.1 a och b i direktivet. Avtal som ingåtts för högst ett år ska dock omfattas av tillämpningsområdet, om de kan fortsätta löpa på mer än ett år utan att avtalsparterna särskilt eller uttryckligen avtalat om en förlängning. Ett tidsbundet avtal som innehåller t.ex. ett villkor enligt vilket avtalet fortsätter gälla en avtalsperiod i taget om det inte frånträds särskilt omfattas av tillämpningsområdet. Syftet med bestämmelsen är att förhindra möjligheterna att kringgå regleringen med avtalstekniska medel.

Konsumenterna kan också erbjudas s.k. försöksmedlemskap. Det är då meningen att konsumenterna under en försöksperiod ska få möjlighet att försäkra sig om att det tidsdelade boende som bjuds ut och det bytessystem som det eventuellt är förenat med lämpar sig för konsumentens behov i anslutning till se-

mesterfirande. Om ett sådant avtal om försöksmedlemskap ingås för högst ett år, kommer det inte att omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet. I praktiken kan det hända att man samtidigt med avtalet om försöksmedlemskap också ingår ett slutgiltigt avtal om tidsdelat boende som utan några ytterligare åtgärder träder i kraft efter försöksperioden. I sådana fall motsvarar försöksmedlemskapet inte längre sitt ursprungliga syfte, dvs. att beslutet om förvärv av ett tidsdelat boende fattas slutgiltigt först efter försöksperioden, utgående från erfarenheterna under försöket. I dessa fall bör man därför anse att försöksavtalet och det slutliga avtalet bildar en avtalshelhet på vilken bestämmelserna i kapitlet är tillämpliga till alla delar.

2 §. Definitioner. I paragrafen definieras centrala begrepp som används i kapitlet, och genom paragrafen genomförs artikel 2 i direktivet.

I 1 punkten definieras tidsdelat boende. Definitionen motsvarar artikel 2.1 a i direktivet. Med tidsdelat boende avses rätten att enligt ett avtal under regelbundet återkommande tidsperioder nyttja en inkvarteringsanläggning som ansluter sig till fast eller lös egendom. Hotellrumsreservationer är inte tidsdelat boende enligt definitionen även om man på en och samma gång avtalar om återkommande tidsperioder, om det handlar enbart om rumsreservation utan några andra sådana rättigheter eller skyldigheter för avtalsparterna som är kännetecknande för avtal om tidsdelat boende. Inte heller sedvanliga hyresavtal som gäller fritidsbostäder är avtal om tidsdelat boende, trots att avtalen omspannar flera tidsperioder.

Definitionen av tidsandelsbostad i 2 punkten är densamma som definitionen i 1 § 2 mom. 1 punkten i det gällande kapitlet. Begreppet bör kvarstå i lagen eftersom det fortfarande används t.ex. i 14 § i det föreslagna kapitlet, i lagen om bostadsköp (843/1994) och i lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter (1074/2000).

I 3 punkten definieras långfristig semesterprodukt som rätten att enligt ett avtal som gäller över ett år primärt få rabatter eller andra förmåner som hänför sig till inkvartering, antingen fristående från eller i samband med resor eller andra tjänster. Definitionen

motsvarar artikel 2.1 b i direktivet. Långfristiga semesterprodukter har beskrivits närmare i avsnitt 1 i allmänna motiveringen. Sedvanliga stamkundssystem enligt vilka man kan få t.ex. rabatt på priset för ett hotellrum är inte långfristiga semesterprodukter som avses i definitionen. För deltagande i ett sedvanligt stamkundssystem krävs det nämligen inte någon medlemsavgift eller någon annan ersättning som i första hand är avsedd som motprestation för erhållande av rabatter eller andra inkvarteringsförmåner.

Med bytesavtal avses enligt 4 punkten ett avtal om anslutning till ett bytessystem som ger ägaren av ett tidsdelat boende rätt att utnyttja andra inkvarteringsanläggningar eller tjänster som omfattas av bytessystemet. Definitionen baserar sig på artikel 2.1 d i direktivet. Ägaren av ett tidsdelat boende får byta t.ex. en veckoaktievecka som ägaren äger så att den kan användas vid något annat objekt eller någon annan tidpunkt. Det tas ut en bytesavgift för bytet. Bytessystemet har beskrivits närmare i avsnitt 1 i allmänna motiveringen.

Med förmedlingsavtal, som definieras i 5 punkten, avses ett uppdrag att sälja eller köpa ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt. Definitionen baserar sig på artikel 2.1 c i direktivet. I praktiken gäller uppdragen oftast återförsäljning av veckoaktier.

Med anknytande avtal avses enligt 6 punkten ett avtal i samband med ett avtal om tidsdelat boende eller om en långfristig semesterprodukt om tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller en tredje part på grundval av en överenskommelse eller annat arrangemang mellan den tredje parten och näringsidkaren. Definitionen motsvarar artikel 2.1 g i direktivet. Anknytande avtal kan gälla nyttjande av t.ex. hobbyanläggningar, såsom en tennis- eller golfplan, eller städ- eller underhållsservice.

Med lämnande av information i varaktig form avses enligt 7 punkten lämnande av information personligen antingen skriftligt i pappersform eller elektroniskt så att mottagaren kan bevara och återge informationen i oförändrad form. Definitionen motsvarar 7 kap. 7 § 7 punkten, genom vilken motsvarande definition enligt det s.k. konsument-

kreditdirektivet 2008/48/EG har genomförts. Lämnande av information elektroniskt i varaktig form innebär att uppgifterna ska vara i en sådan form att de är skyddade mot senare modifiering med datatekniska metoder. I direktivet används termen ”varaktigt medium”. Innehållet i definitionen av termen i artiklarna 2.1 h och 4.2 motsvarar i sak den föreslagna definitionen.

3 §. *Bestämmelsernas tvingande karaktär och tillämpning av främmande stats lag.* Enligt 1 mom. är bestämmelserna i kapitlet tvingande för konsumentens bästa, om inte något annat uttryckligen föreskrivs. Den tvingande karaktären baserar sig på artikel 12.1 i direktivet. Genom avtal får man avvika från bestämmelserna i kapitlet endast i de situationer som avses i 7 §.

Avtalsvillkor som till konsumentens nackdel avviker från de tvingande bestämmelserna i kapitlet är ogiltiga. Det att ett avtalsvillkor är ogiltigt innebär att villkoret är utan verkan i avtalsförhållandet. Domstolen liksom konsumenttvistenämnden ska beakta ett villkors ogiltighet på tjänstens vägnar.

Lagvalsbestämmelserna i 2 mom. blir tillämpliga om avtalet har kopplingar till fler stater än en. Utgångspunkten är att den lagstiftning som ska tillämpas på avtal av detta slag bestäms i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 593/2008 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (den s.k. Rom I-förordningen).

Lagvalsreglerna enligt Rom I-förordningen har dock inte ansetts vara tillräckliga för att skydda konsumenterna i alla situationer som omfattas av direktivet om tidsdelat boende och av det föreslagna kapitlet. Som exempel kan nämnas situationer där en konsument kontaktas under sin semester i en annan medlemsstat eller en tredjestat. Näringsidkaren har då inte riktat sin verksamhet till det land där konsumenten har sin vanliga vistelseort. Bestämmelserna om konsumentavtal i artikel 6 i Rom I-förordningen kan alltså inte kan tillämpas. Ett annat exempel där Rom I-förordningen inte nödvändigtvis säkerställer att bestämmelserna i direktivet och det föreslagna kapitlet tillämpas på avtalet är en situation där avtalsparterna väljer ett tredjelands lag som tillämplig lag på sitt avtal och näringsidkarens vanliga vistelseort eller den fasta

egendom som avtalet gäller finns i ett tredje land. Om avtalsparterna inte har valt någon tillämplig lag för sitt avtal, ska i enlighet med Rom I-förordningen på avtal om tidsdelat boende tillämpas lagen i det land där den fasta egendomen är belägen, om avtalet gäller sakrätt till fast egendom eller hyresrätt till sådan egendom.

På de grunder som beskrivits ovan har det ansetts vara nödvändigt att i artikel 12.2 i direktivet ta in lagvalsregler som kompletterar bestämmelserna i Rom I-förordningen. De föreslagna bestämmelserna i 2 mom. baserar sig på den bestämmelsen i direktivet. Den första meningen i momentet gäller fall där den fastighet som avtalet gäller är belägen i en EES-stat, men lagen i någon annan stat än en EES-stat trots allt ska tillämpas på avtalet. På avtalet ska enligt bestämmelsen också då tillämpas bestämmelserna i det föreslagna kapitlet till den del de ger konsumenten ett bättre skydd än vad som följer av den lag som annars är tillämplig. Bestämmelsen motsvarar 2 § 2 mom. i det gällande kapitlet.

Andra meningen i momentet gäller andra avtal än avtal om fast egendom. Bestämmelsen är ny och föranleds av det utvidgade tillämpningsområdet för kapitlet. Bestämmelserna i kapitlet ska tillämpas på motsvarande sätt även på andra avtal som omfattas av tillämpningsområdet, om näringsidkaren bedriver sin kommersiella eller yrkesmässiga verksamhet i en EES-stat eller på något sätt riktar sådan verksamhet till en EES-stat och avtalet faller inom ramen för den verksamheten.

Den behöriga domstolen för handläggning av ärenden som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet bestäms i enlighet med rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (den s.k. Bryssel I-förordningen).

4 §. *Förhandsinformation.* Bestämmelserna i 1 mom. baserar sig på artikel 4.1 i direktivet och på bilagorna I—IV till direktivet. Enligt momentet ska näringsidkaren i god tid innan en konsument ingår ett avtal som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet eller blir bunden av ett erbjudande som gäller ett sådant avtal lämna konsumenten klara och till-

räckliga uppgifter om det tidsdelade boendet, den långfristiga semesterprodukten, förmedlingsavtalet eller bytesavtalet. Avsikten är att säkerställa att informationen lämnas på ett sådant sätt att den konsument som överväger att ingå ett avtal får en skälig tid på sig för att sätta sig in i de uppgifter som behövs för beslutet.

I momentet nämns de viktigaste uppgifter som ska lämnas. Det mera detaljerade innehållet i uppgifterna bestäms enligt de standardformulär för information som ska användas när informationen lämnas. De uppgifter som ska ges om tidsdelat boende motsvarar i huvudsak det som anges i gällande bestämmelser.

Enligt 1 punkten ska uppgifter lämnas om den näringsidkare som är part i avtalet. Här avses att näringsidkarens identitet, hemort och juridiska form ska uppges. Med information om juridisk form avses uppgifter om huruvida det rör sig om t.ex. ett aktiebolag, ett andelslag eller en förening.

Enligt 2 punkten ska näringsidkaren lämna information om karaktären hos, innehållet i och nyttjandet av de rättigheter som avtalet gäller. Exempelvis när det gäller tidsdelat boende bör det klargöras att det handlar om tidsdelad besittnings- eller nyttjanderätt och uppges hurdant arrangemang rätten juridiskt sett baserar sig på. Av uppgifterna ska framgå den period då den rätt som avtalet gäller får nyttjas och det datum från och med vilket konsumenten får nyttja den rätt som avtalet gäller. Om avtalet gäller en fastighet under uppförande, ska den dag då boendet och de övriga anläggningarna och tjänsterna kommer att finnas tillgängliga uppges.

I enlighet med 3 punkten ska konsumenten ges uppgifter om priset, andra kostnader och avgifter. Skyldigheten att lämna information gäller bl.a. obligatoriska merkostnader enligt avtalet, t.ex. årsavgifter eller andra återkommande avgifter, såsom vederlag, samt avgifter för de tjänster som står till förfogande för konsumenten, såsom el och vatten. I praktiken varierar priserna på varje enskilt tidsdelat boende betydligt beroende på vid vilken tidpunkt besittnings- eller nyttjanderätten får utövas. Priset påverkas också av vilka alternativa tjänster eller nyttjanderättigheter till gemensamma utrymmen som tas in i avtalet.

Om det rör sig om handel med aktier, ska överlåtelseskattebeloppet uppges.

Momentets 4 punkt gäller lämnande av uppgifter om fastigheten, byggnaden, lägenheten eller någon annan inkvarteringsanläggning som besittnings- eller nyttjanderätten enligt avtalet gäller. När det gäller fastigheter ska näringsidkaren lämna uppgifter om var byggnaden är belägen, när den färdigställdes, antalet våningar, uppvärmningssystemet, det huvudsakliga byggmaterialet och antalet bostäder. I fråga om bostäderna ska uppges bl.a. antalet rum och ytorna specificerade enligt bostadsrum och övriga rum samt bostädernas huvudsakliga utrustningsstandard. När det gäller husvagnar och lustjakter ska motsvarande uppgifter lämnas i tillämpliga delar, t.ex. modell, märke och storleken på de inkvarteringsrum som är i användning.

Enligt 5 punkten ska näringsidkaren ge uppgifter om t.ex. leveransen av vatten och el, underhållet och avfallshanteringen samt gemensamma utrymmen som står till förfogande för konsumenten, t.ex. simbassäng eller bastu. Om tjänsterna inte ingår i avtalspriset, ska konsumenten informeras om det totalpris som konsumenten ska betala för tjänsterna.

Enligt 6 punkten ska näringsidkaren informera konsumenten om ångerrätten och förbudet mot handpenning. Bestämmelser om dessa finns i 9 och 12 §.

Enligt 7 punkten ska näringsidkaren ge besked om avtalets giltighetstid och uppsägning eller annat upphörande av avtalet.

Enligt 8 punkten ska konsumenten informeras om möjligheten att låta konsumenttvistenämnden eller ett annat organ som behandlar konsumenttvistefrågor avgöra meningsskiljaktigheter som gäller avtalet. I Finland är konsumenttvistenämnden den instans som är behörig att lösa tvister i ärenden som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet. I Finland spelar dessutom konsumenträttsrådgivarna en viktig roll vid rådgivning för konsumenterna och vid utredning och jämkning innan ett ärende föreläggs konsumenttvistenämnden. Centret Konsumenteuropa i Finland ger information om opartiska tvistlösningsinstanser som uppfyller kraven enligt kommissionens rekommendationer 98/257/EG och 2001/310/EG. Konsumenteu-

ropa hjälper också konsumenterna att få sina ärenden prövade av dessa instanser.

Enligt 2 mom. ska uppgifterna lämnas med det standardformulär för information som fastställts särskilt för varje avtalstyp. Uppgifterna ska lämnas kostnadsfritt och i varaktig form. Bestämmelserna baserar sig på artikel 4.2 i direktivet.

Formuläret ska upprättas på språket i den EES-stat där konsumenten är bosatt eller på språket i den EES-stat där konsumenten är medborgare. Konsumenten har rätt att välja på vilket språk formuläret fylls i. Det språk som väljs ska dock vara ett av EU:s officiella språk eller norska eller isländska. Konsumenter bosatta i Finland och finska medborgare får alltså alltid formuläret på finska eller svenska, om de så önskar. Användningen av olika språk underlättas av att direktivet med formulären i bilagorna har översatts till alla EU:s officiella språk. Genom bestämmelsen genomförs artikel 4.3 i direktivet.

Standardformulären för information ingår i bilagorna I—IV till direktivet, och i enlighet med 3 mom. ska närmare bestämmelser om deras form och innehåll utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

5 §. Marknadsföring. I 1 mom. sägs att vid marknadsföring av rättigheter eller verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet ska näringsidkaren lämna meddelande om det standardformulär för information som avses i 4 § samt om var och hur konsumenten kan få det. Genom momentet genomförs artikel 3.1 i direktivet.

Bestämmelserna i 2 mom. gäller visningar och försäljningsevenemang. Konsumenter kan kallas till ett visnings- och försäljningsevenemang genom direktmarknadsföringsbrev, per telefon eller på något annat sätt. Näringsidkaren ska i inbjudan till en visning eller ett försäljningsevenemang klart ange evenemangets natur och dess kommersiella syfte. Av inbjudan ska framgå t.ex. att det rör sig om marknadsföring av tidsdelat boende eller långfristiga semesterprodukter och att den produkt som marknadsförs bjuds ut till försäljning under evenemanget. Konsumenten utlovas vanligen en gåva eller en förmån mot att han eller hon deltar i en visning. Avhämtning av dessa får inte presenteras som det primära syftet med evenemanget och pre-

sentationen av gåvorna får inte dominera innehållet i inbjudan. Momentet motsvarar i hög grad 5 § 1 mom. i det gällande kapitlet. Till följd av det utvidgade tillämpningsområdet för kapitlet kommer bestämmelserna att gälla marknadsföring vid visningar och försäljningsevenemang i fråga om alla avtal som omfattas av tillämpningsområdet. Bestämmelserna baserar sig på artikel 3.2 i direktivet.

Enligt 2 mom. ska konsumenten också ha möjlighet att få det standardformulär för information som avses i 4 § när som helst under visningen eller försäljningsevenemanget. Det är kännetecknande för visningar och försäljningsevenemang som gäller tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter att man försöker övertala konsumenterna att fatta ett köpbeslut under evenemangets gång. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att konsumenten får bekanta sig med uppgifterna tillräckligt väl innan han eller hon blir bunden av ett avtal. Bestämmelsen motsvarar 5 § 2 mom. i det gällande kapitlet och genom den genomförs artikel 3.3 i direktivet.

Enligt 3 mom. är det förbjudet att marknadsföra ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt som en investering. Ett motsvarande förbud ingår i artikel 3.4 i direktivet. Återförsäljningsmarknaden för tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter är liten, och i praktiken kan det visa sig vara svårt att genomföra en återförsäljning. Därför får man inte heller vid marknadsföringen inge konsumenten den uppfattningen att det handlar om en lönsam investering som stiger i värde.

6 §. Avtalets form och språk. Genom paragrafen genomförs artikel 5.1, 5.3 och 5.5 i direktivet. Enligt 1 mom. ska avtalet vara skriftligt och undertecknas av parterna, vilket motsvarar 6 § 1 mom. i det gällande kapitlet. Konsumenten ska få ett exemplar av avtalet, antingen i pappersform eller elektroniskt så att konsumenten kan bevara och återge avtalet i oförändrad form. På elektronisk signering av exemplaret av avtalet tillämpas lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). De viktigaste bestämmelserna om elektronisk signering finns i 4 och 5 § i den nämnda lagen. Kraven uppfylls åtminstone genom en sådan avancerad

elektronisk signatur som baserar sig på ett kvalificerat certifikat och har skapats med en säker anordning för signaturframställning. I 7 kap. föreskrivs om formen för och innehållet i ett kreditavtal som eventuellt anknyter till huvudavtalet.

Enligt 2 mom. ska konsumenten få välja på vilket språk avtalet ska upprättas, antingen på ett av språken i den EES-stat där konsumenten är bosatt eller på ett av språken i den EES-stat där konsumenten är medborgare. Det språk som väljs ska vara ett av Europeiska unionens officiella språk eller norska eller isländska. Om avtalet gäller en fastighet i någon annan EES-stat än i den stat på vars språk avtalet upprättas, ska näringsidkaren dessutom lämna konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till språket i den stat där fastigheten är belägen. En näringsidkare som är verksam i Finland ska på konsumentens begäran och enligt konsumentens val också lämna konsumenten en översättning av avtalet till finska eller svenska, om avtalet har upprättats på ett annat språk än finska eller svenska.

7 §. Avtalets innehåll. Genom 1 mom. genomförs artikel 5.2 och 5.3 i direktivet. Enligt momentet är de uppgifter som lämnats med standardformuläret för information en del av avtalet, om inte avtalsparterna särskilt avtalat om något annat. På standardformuläret för information har kunnat ges t.ex. vissa uppgifter om inkvarteringsanläggningens egenskaper eller tillgängliga tjänster, men när avtalet ingås kan parterna fritt avtala också om någonting annat i fråga om dessa. Möjligheten att genom avtal avvika från parternas lagbestämda rättigheter och skyldigheter har däremot begränsats enligt 3 § så att avvikelser är tillåtna enbart till konsumentens fördel men inte till konsumentens nackdel.

Näringsidkaren får ensidigt ändra uppgifterna i standardformuläret för information endast under de förutsättningar som anges i momentet. En ändring är tänkbar, om ändringen är en följd av ovanliga och oförutsägbara omständigheter utanför näringsidkarens kontroll, vars konsekvenser näringsidkaren inte skulle ha kunnat undvika ens genom att iaktta all vederbörlig aktsamhet. Som exempel på omständigheter av detta slag kan nämnas ändringar som gäller lagfästa avgifter,

t.ex. skatter och offentliga avgifter, samt sådana förändringar i en tredje parts tilläggs-tjänster för näringsidkaren som avviker från det normala och är oförutsedda.

Näringsidkaren ska ge konsumenten information om ändringarna i varaktig form innan avtalet ingås. Uppgifterna i standardformuläret för information samt ändringarna i dem ska anges i avtalet. I avtalet ska dessutom uppges vardera avtalspartens namn och adress samt datum och plats för ingående av avtalet.

Enligt 2 mom. ska avtalet åtföljas av ett separat standardformulär för frånträdande. Bestämmelser om formen för och innehållet i standardformuläret utfärdas genom förordning av justitieministeriet. Genom momentet genomförs artikel 5.4 i direktivet. I 9—11 § finns bestämmelser om frånträdande av avtalet.

Om innehållet i avtalet inte uppfyller kraven enligt paragrafen, blir 10 § tillämplig.

8 §. Övriga krav som gäller ingående av avtal. Innan avtalet ingås ska näringsidkaren enligt paragrafen göra konsumenten uppmärksam särskilt på att det finns ångerrätt och på längden av den ångerfrist som avses i 9 § samt på det förbud mot handpenning under ångerfristen som avses i 12 §. Näringsidkaren ska se till att konsumenten separat undertecknar de avtalsvillkor som motsvarar dessa bestämmelser. Kravet kan uppfyllas på så vis att konsumenten undertecknar den punkt på standardformuläret för information där det finns uppgifter om ångerrätten och ångerfristen och förbudet mot handpenning under ångerfristen.

Genom paragrafen genomförs artikel 5.4 i direktivet.

9 §. Ångerrätt. Enligt 1 mom. har konsumenten rätt att frånträda avtalet inom 14 dagar. Ångerrätten gäller alla avtal som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet. Ångerfristen börjar löpa den dag då avtalet ingicks eller den dag då konsumenten har fått sitt exemplar av avtalet, om den dagen infaller senare än den dag då avtalet ingicks. Om konsumenten erbjuds ett bytesavtal tillsammans med avtalet om tidsdelat boende, ska den ångerfrist som gäller avtalet om tidsdelat boende tillämpas på båda avtalen. Bestäm-

melserna baserar sig på artikel 6.1 och 6.2 i direktivet.

Enligt 2 mom. ska konsumenten med det standardformulär för frånträdande som fogats till avtalet eller i någon annan varaktig form meddela näringsidkaren sitt beslut att frånträda avtalet. Bestämmelsen motsvarar artikel 7 i direktivet. Orsaken till frånträdandet behöver inte uppges. Ångerrätten är alltså inte bunden vid t.ex. ett avtalsbrott från näringsidkarens sida.

I 3 mom. finns bestämmelser om frånträdandets rättsverkningar. Enligt momentet innebär utövande av ångerrätten att parternas avtalsförpliktelser upphör. Eftersom konsumenten har rätt att frånträda får det inte av konsumenten krävas någon som helst ersättning eller gottgörelse för frånträdandet. Näringsidkaren får inte kräva ersättning ens för de tjänster som konsumenten eventuellt tillgodogjort sig före frånträdandet. Till skillnad från nuläget ska konsumenten inte vara skyldig att betala ens de offentligrättsliga avgifterna i anslutning till att avtalet ingåtts, såsom sedvanliga notariatsavgifter i Sydeuropa. Genom bestämmelserna genomförs artikel 8.1 och 8.2 i direktivet.

På grund av förbudet mot att ta emot handpenning enligt 12 § har konsumenten i normala fall inte betalat näringsidkaren, kreditgivaren eller annan tredje part någonting innan avtalet frånträts. Frånträdandet ger alltså vanligen inte upphov till behov av att betala tillbaka konsumentens betalningar. Om näringsidkaren har försummat sin upplysningsplikt är det tänkbart att en konsument som inte känt till sina rättigheter har betalt handpenning. För tydlighetens skull innehåller momentet bestämmelser också om återbetalning av eventuella betalningar.

Näringsidkaren ska utan dröjsmål betala tillbaka vad konsumenten har betalt. På de belopp som ska betalas tillbaka ska betalas ränta enligt den räntesats som anges i 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) från den dag då betalningarna togs emot. I det nämnda momentet i räntelagen avses den referensränta som Finlands Bank meddelar en gång i halvåret i Finlands författningssamling och som baseras på Europeiska centralbankens senaste huvudsakliga refinansieringstransak-

tion. Motsvarande bestämmelse finns i 9 § 3 mom. i det gällande kapitlet.

10 §. Hur försummelse att lämna standardformulär påverkar ångerfristen. Bestämmelserna i paragrafen baserar sig på artikel 6 i direktivet. Avsikten är att effektivisera uppfyllandet av upplysningsplikten och säkerställa att konsumenten får tillräckliga uppgifter i synnerhet om ångerrätten och anvisningar om utövandet av den.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller ångerfristens längd i sådana fall då näringsidkaren inte har fogat något standardformulär för frånträdande till avtalet eller inte tillhandahållit konsumenten detta formulär i någon annan varaktig form. Ångerfristen löper då slutgiltigt ut först om ett år och 14 dagar efter den dag då avtalet ingicks eller från den dag konsumenten fått sitt exemplar av avtalet, om den dagen infaller senare. Om standardformuläret för frånträdande tillhandahålls konsumenten under året i fråga, börjar den 14 dagar långa ångerfristen löpa från den dag då konsumenten har tagit emot formuläret.

Bestämmelserna i 2 mom. gäller ångerfristens längd i sådana fall då näringsidkaren inte har tillhandahållit konsumenten standardformuläret för information i varaktig form. Ångerfristen löper då slutgiltigt ut tre månader och 14 dagar efter den dag då avtalet ingicks eller från den dag då konsumenten fick sitt exemplar av avtalet. Om konsumenten tillhandahålls standardformuläret för information under de tre månaderna i fråga, börjar den 14 dagar långa ångerfristen löpa från den dag då konsumenten har tagit emot formuläret.

11 §. Återgång av ett anknytande avtal eller ett kreditavtal. Frånträdandet av ett huvudavtal som gäller ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt kommer enligt 1 mom. att medföra att ett eventuellt bytesavtal som är knutet till det eller ett annat anknytande avtal som eventuellt ingåtts i samband med huvudavtalet återgår utan några särskilda åtgärder. Konsumenten behöver alltså inte särskilt frånträda t.ex. ett bytesavtal eller ett avtal om nyttjande av en golfplan, om han eller hon frånträder ett avtal om tidsdelat boende. Hos konsumenten får inte tas ut någon avgift, gottgörelse eller ersättning för från-

trädandet av ett anknytande avtal. Bestämmelserna motsvarar artikel 11.1 i direktivet.

Bestämmelsen i 2 mom. gäller frånträdande av ett kreditavtal som är knutet till huvudavtalet. Momentet motsvarar artikel 11.2 i direktivet. Automatiskt frånträdande av ett kreditavtal gäller bara s.k. nyttighetsbundna krediter där köpeavtalet eller ett annat avtal och krediten är direkt kopplade till varandra. Det är kännetecknande för nyttighetsbundna krediter att den näringsidkare som är part i huvudavtalet också har del i kreditgivningsarrangemanget. Det har därför inte ansetts vara nödvändigt att ålägga konsumenten att särskilt underrätta kreditgivaren om frånträdandet av avtalet. Näringsidkaren ska se till att kreditgivaren får de uppgifter denne behöver.

Momentet gäller inte finansiering som konsumenten har skaffat själv, t.ex. ett vanligt banklån. Sådana avtal om konsumentkrediter kan dock frånträdas särskilt i enlighet med 7 kap.

12 §. Förbud mot att ta emot betalningar under ångerfristen och under giltighetstiden för ett förmedlingsavtal. Bestämmelserna i paragrafen baserar sig på artikel 9 i direktivet, och syftet är att trygga möjligheten att utöva ångerrätten så att konsumenten inte behöver oroa sig för att förlora de pengar han eller hon eventuellt redan har betalt eller för att drabbas av andra negativa ekonomiska påföljder.

Enligt 1 mom. gäller att innan ångerfristen löpt ut får näringsidkaren eller en tredje part inte ta emot en betalning av konsumenten som grundar sig på ett avtal om ett tidsdelat boende, ett avtal om en långfristig semesterprodukt eller ett bytesavtal. Förbudet mot handpenning gäller såväl den 14 dagar långa ångerfristen enligt 9 § som de längre ångerfristerna enligt 10 § som följer av att upplysningsplikten har försummats. Förbudet gäller också sådana betalningar eller andra betalningsförbindelser som konsumenten bjuder ut på eget initiativ.

Förbudet har skärpts jämfört med den nuvarande regleringen så att det uttryckligen gäller också betalningar till en tredje part. Till skillnad från nuläget ska parterna inte längre på ett giltigt sätt kunna komma överens om t.ex. att köpesumman eller en del av

den deponeras hos en tredje part, t.ex. på ett spärrat bankkonto. Förbudet har dessutom preciserats så att det förutom egentliga betalningar också täcker betalningsförbindelser, borgen, annan säkerhet och andra arrangemang som kan medföra att konsumenten blir betalningsskyldig. Det är irrelevant vilken benämning betalningarna eller förbindelserna går under.

Bestämmelsen i 2 mom. gäller tillämpning av förbudet enligt 1 mom. på förmedlingsavtal. Också i fråga om förmedlingsavtal gäller förbudet alla betalningar och förbindelser som avses i 1 mom., men förbudets giltighetstid är inte anknuten till ångerfristen. Enligt momentet ska förbudet i förmedlingsavtal gälla tills förmedlingsuppdraget har slutförts eller förmedlingsavtalet annars har upphört.

13 §. Betalningstabell för en långfristig semesterprodukt och uppsägning av avtalet. I paragrafen begränsas parternas möjlighet att fritt avtala om betalningen av köpesumman eller andra avgifter för långfristiga semesterprodukter och om uppsägning av avtalet. Paragrafen baserar sig på artikel 10 i direktivet.

Enligt 1 mom. ska näringsidkaren upprätta en betalningstabell för de betalningar som enligt avtalet gäller en långfristig semesterprodukt. I betalningstabellen ska alla betalningar som konsumenten måste erlagga inklusive eventuella medlemsavgifter indelas i lika stora betalningsposter som förfaller till betalning årligen. Det får alltså inte krävas att köpesumman för en långfristig semesterprodukt ska betalas som ett engångsbelopp och inga andra betalningar än de som antecknats i betalningstabellen får tas ut. Momentet förhindrar t.ex. betalning på en och samma gång av rabattsemesterklubbarnas medlemsavgifter, som i vanliga fall är ansenligt höga. Näringsidkaren ska minst 14 dagar före varje förfallodag sända konsumenten en faktura i varaktig form över betalningsposterna enligt betalningstabellen eller ett annat meddelande i varaktig form om att en sådan betalning förfaller till betalning.

Enligt 2 mom. ska konsumenten varje år ha rätt att säga upp ett avtal om en långfristig semesterprodukt från och med att den andra betalningsposten förfaller till betalning. Konsumenten ska då underrätta näringsidkaren

om detta. Konsumenten ska underrätta näringsidkaren senast 14 dagar efter det att konsumenten har tagit emot meddelandet om att betalningsposten för året i fråga förfaller till betalning. Det har inte uppställts några krav på formen för ett meddelande om uppsägning. För eventuella meningsskiljaktigheter är det dock önskvärt att meddelandet ges i varaktig form. Uppsägningen får inte medföra några betalningspåföljder eller andra påföljder för konsumenten.

14 §. Betalning av köpesumman för en tidsandelsbostad under byggtiden. Paragrafen motsvarar 15 § i det gällande kapitlet. Ordalydelsen i paragrafen har bara precisrats så att den gäller köpesumman för tidsandelsbostäder, eftersom paragrafen inte ska tillämpas på andra avtalstyper som omfattas av tillämpningsområdet för kapitlet.

15 §. Tillämpning av bestämmelserna om konsumentköp. Enligt paragrafen ska bestämmelserna om konsumentköp i 5 kap. i tillämpliga delar tillämpas på avtal om tidsdelat boende. Paragrafen motsvarar i huvudsak 16 § i det gällande kapitlet men omfattar även avtal som gäller lustjakter och husbilar som på tidsindelningbasis används för in kvartering.

Långfristiga semesterprodukter står däremot till sin karaktär närmare tjänster, och på dem blir de allmänna rättsprinciperna för serviceavtal tillämpliga.

16 §. Påföljderna vid brott mot vissa bestämmelser. Paragrafen motsvarar 17 § i det gällande kapitlet. Endast en teknisk ändring som gäller paragrafhänvisningarna har gjorts. Paragrafen anknyter till artikel 15 i direktivet. I artikeln åläggs medlemsstaterna att föreskriva lämpliga sanktioner för försummelse att iaktta bestämmelserna enligt direktivet.

Enligt paragrafen kan den som bryter mot bestämmelserna om marknadsföring och avtalsförhållandet meddelas förbud förenat med vite att fortsätta ett sådant förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. Principen är densamma som enligt regleringen av marknadsföring i 2 kap. 16 § och regleringen av avtalsvillkor i 3 kap. 2 §. I de fall som avses i paragrafen ska förbud meddelas och vite föreläggas så som anges i 2 och 3 kap. Utöver dessa bestämmelser blir även de särskilda bestämmelserna i lagen om

Konsumentverket (1056/1998) och i lagen om behandling av vissa marknadsrättsliga ärenden (1528/2001) tillämpliga.

1.2 Lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att hänvisningen till direktiv 94/47/EG, som upphävts, i 2 mom. 8 punkten ändras så att det hänvisas till direktiv 2008/122/EG, som ska genomföras.

1.3 Lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter

20 a §. Förbud mot att ta emot handpenningar vid förmedling av en tidsandelsbostad. Den föreslagna nya paragrafen innehåller en hänvisning till bestämmelserna i 12 § i det första lagförslaget, vilka gäller förbud mot att emot betalningar eller betalningsförbindelser från konsumenten under förmedlingsavtalets giltighetstid. Förbudet blir tillämpligt på förmedlingsrörelser i samband med uppdrag som omfattas av lagens tillämpningsområde, om förmedlingsobjektet är en tidsandelsbostad. Förbudet gäller konsumentens betalningar till förmedlaren både när konsumenten är uppdragsgivare och när konsumenten är motpart till en uppdragsgivare.

1.4 Lotterilagen

1 §. Lagens tillämpningsområde och syfte. Det föreslås att ett nytt 3 mom. ska fogas till paragrafen. Enligt det nya momentet ska lagen inte gälla utlovande av slumpartade förmåner vid marknadsföring, om det för erhållande av förmånen inte krävs någon annan motprestation än köp av konsumtionsnyttighet eller anbud om köp. Om ingen annan motprestation tas ut, ska frågan om marknadsföringslotteriernas laglighet bedömas utifrån konsumentskyddslagen och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet så som beskrivs i avsnitt 3.3 i allmänna motiveringen.

En annan motprestation kan vara t.ex. en separat deltagaravgift eller tas ut så att den finns inbakad i priset på den nyttighet som bjuds ut genom marknadsföringen på så vis

att priset är högre för dem som deltar i lotteriet än för andra kunder. I enlighet med 2 § 1 mom. betraktas inte som motprestation postavgifter eller samtalsavgifter för anmälan om deltagande i lotteriet vilka inte kommer lotteriarrangören till godo.

Det att en motprestation som avses i momentet tas ut medför att lotterilagen i dess helhet ska tillämpas på marknadsföringslotterier, bl.a. bestämmelserna om rätt att anordna lotterier och tillståndsplikt för lotterier.

Tillåtelse för marknadsföringslotterier där deltagandet får kopplas till köp av en nytthet får inte leda till att regleringen enligt lotterilagen kringgås. Försök att kringgå kan komma till uttryck t.ex. så att nyttheter med mycket ringa värde och ett klart överdimensionerat pris saluförs genom att köparna samtidigt erbjuds möjlighet att delta i lotterier med avsevärda vinster. Syftet med godtagbara marknadsföringslotterier ska vara att genuint främja försäljningen av en viss vara eller tjänst, inte att få tillförda medel genom att utnyttja möjligheten att anordna lotterier.

2 Närmare bestämmelser

Enligt denna proposition ska näringsidkaren uppfylla sin upplysningsplikt genom att använda standardformulär för information. Bilagorna till direktivet innehåller fullständigt harmoniserade separata standardformulär för information om avtal om tidsdelat boende

(bilaga I), avtal om långfristig semesterprodukt (bilaga II), förmedlingsavtal (återförsäljningsavtal) (bilaga III) och bytesavtal (bilaga IV). Avsikten är att bilagorna ska genomföras genom förordning av justitieministeriet.

I bilaga V till direktivet ingår ett fullständigt harmoniserat standardformulär för frånträdande, som ska fogas till avtalet. Avsikten är att standardformuläret ska underlätta utövandet av ångerrätten. Också den bilagan kommer att genomföras genom förordning av justitieministeriet.

Ett utkast till förordning ingår som bilaga till denna proposition.

3 Ikraftträdande

Fristen för genomförande av direktivet löper ut den 23 februari 2011. När det fattas beslut om vid vilken tidpunkt de nationella bestämmelserna ska träda i kraft bör det dock beaktas att i synnerhet de nya bestämmelserna om upplysningsplikt medför att näringsidkarna inom branschen måste förnya sitt marknadsföringsmaterial och sina standardavtalsvillkor. Det föreslås därför en ungefär tre månaders övergångsperiod efter det att lagarna har godkänts och blivit stadfästa tills de träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i konsumentskyddslagen (38/1978) 2 kap. 14 §, sådan den lyder i lag 561/2008,
 samt
ändras 6 kap. 5 § 1 mom. 4 punkten och 6 § 2 punkten samt 10 kap., 6 kap. 5 § 1 mom. så-
 dana de lyder, 4 punkten i lag 391/2002 och 6 § 2 punkten i lag 29/2005 samt 10 kap. i lagarna
 1162/1997 och 29/2005, som följer:

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

5 §

*Begränsning av tillämpningsområdet vid
hemförsäljning*

Bestämmelserna om hemförsäljning i detta
 kapitel tillämpas inte på

 4) avtal som omfattas av tillämpningsom-
 rådet för 10 kap.

6 §

*Begränsning av tillämpningsområdet vid di-
stansförsäljning*

Bestämmelserna om distansförsäljning i
 detta kapitel tillämpas inte på

 2) avtal som omfattas av tillämpningsom-
 rådet för 10 kap.

10 kap.

**Tidsdelat boende och långfristiga semes-
terprodukter**

1 §

Tillämpningsområde

I detta kapitel föreskrivs om avtal mellan
 näringsidkare och konsumenter som gäller
 försäljning eller förmedling av tidsdelat bo-
 ende eller långfristiga semesterprodukter el-
 ler byte av tidsdelat boende. Dessutom före-
 skrivs om marknadsföring från näringsidkare
 till konsumenter som gäller tidsdelat boende,
 långfristiga semesterprodukter samt förmed-
 lings- och bytesverksamhet i anslutning till
 dessa.

Bestämmelserna i kapitlet gäller inte avtal
 utan krav på motprestation eller sådana avtal
 om tidsdelat boende och långfristiga semes-
 terprodukter som gäller högst ett år. Be-
 stämmelserna ska dock tillämpas om det tids-
 begränsade avtalet om tidsdelat boende eller
 avtalet om en långfristig semesterprodukt
 kan fortsätta gälla i mer än ett år utan att av-

talsparterna särskilt avtalar om en förlängning.

2 §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *tidsdelat boende* rätten att på det sätt som anges i ett avtal och fördelat på regelbundet återkommande tidsperioder nyttja en inkvarteringsanläggning som ansluter sig till fast eller lös egendom,

2) *tidsandelsbostad* en byggnad eller en lägenhet som är avsedd för bostadsändamål och till vilken nyttjanderätten baserar sig på tidsdelat boende,

3) *långfristig semesterprodukt* rätten att under mer än ett år med stöd av ett avtal primärt få rabatter eller andra förmåner som hänför sig till inkvartering, antingen fristående från eller i samband med resor eller andra tjänster,

4) *bytesavtal* ett avtal om anslutning till ett bytessystem som ger ägaren av ett tidsdelat boende rätt att nyttja andra inkvarteringsanläggningar eller tjänster som omfattas av bytessystemet,

5) *förmedlingsavtal* ett uppdrag att sälja eller köpa ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt,

6) *anknytande avtal* ett avtal i samband med ett avtal om tidsdelat boende eller om en långfristig semesterprodukt om tjänster som tillhandahålls av näringsidkaren eller en tredje part på grundval av en överenskommelse eller annat arrangemang mellan den tredje parten och näringsidkaren,

7) *lämnande av information i varaktig form* lämnande av information personligen antingen skriftligt eller elektroniskt så att mottagaren kan lagra informationen och återge informationen i oförändrad form.

3 §

Bestämmelsernas tvingande karaktär och tillämpning av främmande stats lag

Avtalsvillkor som till konsumentens nackdel avviker från bestämmelserna i detta kapi-

tel är ogiltiga, om inte något annat föreskrivs nedan.

Om någon av fastigheterna som avtalet gäller är belägen i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*EES-stat*) och lagen i någon annan stat än en *EES-stat* ska tillämpas på avtalet, gäller dock bestämmelserna i detta kapitel till den del de ger konsumenten ett bättre skydd än vad som följer av den lag som annars ska tillämpas. Bestämmelserna tillämpas på motsvarande sätt även på andra avtal som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel, om näringsidkaren bedriver sin kommersiella eller yrkesmässiga verksamhet i en *EES-stat* eller på något sätt riktar sådan verksamhet till en *EES-stat* och avtalet faller inom ramen för sådan verksamhet.

4 §

Förhandsinformation

Näringsidkaren ska i god tid innan en konsument ingår ett avtal som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel eller ger ett anbud som gäller ett sådant avtal ge konsumenten klara och tillräckliga uppgifter om

- 1) näringsidkaren som är part i avtalet,
- 2) karaktären hos, innehållet i och nyttjandet av de rättigheter som avtalet gäller,
- 3) priset, andra avgifter och kostnader,
- 4) fastigheten, byggnaden, lägenheten eller någon annan inkvarteringsanläggning som nyttjanderätten enligt avtalet gäller,
- 5) de tjänster som ingår i avtalet,
- 6) ångerrätten enligt 9 § och förbudet mot handpenning enligt 12 §,
- 7) avtalets giltighetstid och uppsägning eller annat upphörande av avtalet,
- 8) möjligheten att låta konsumenttvistesenämnden eller något annat organ som behandlar konsumenttvistefrågor avgöra meningsskiljaktigheter som gäller avtalet.

De uppgifter som avses i 1 mom. om ett erbjudande om tidsdelat boende, en långfristig semesterprodukt, ett förmedlingsavtal eller ett bytesavtal ska lämnas med det standardformulär för information som fastställts särskilt för varje avtalstyp. Formuläret ska tillhandahållas avgiftsfritt i varaktig form och enligt konsumentens val upprättas på ett av

språken i den stat där han eller hon är bosatt eller är medborgare, om det är fråga om en EES-stat och språket är ett av Europeiska unionens officiella språk eller norska eller isländska.

Närmare bestämmelser om standarformulärens form och innehåll utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

5 §

Marknadsföring

Vid marknadsföring av rättigheter eller verksamhet som omfattas av tillämpningsområdet för detta kapitel ska näringsidkaren lämna meddelande om det standardformulär för information som avses i 4 § samt om var och hur konsumenten kan få det.

Om ett avtal erbjuds en konsument personligen vid en visning eller ett försäljningsevenemang, ska näringsidkaren i inbjudan klart ange evenemangets natur och dess kommersiella syfte. Konsumenten ska ha möjlighet att få det standardformulär för information som avses i 4 § när som helst under evenemanget.

Ett tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt får inte marknadsföras som en investering.

6 §

Avtalets form och språk

Avtalet ska upprättas skriftligt och under-tecknas av parterna. Konsumenten ska få ett exemplar av avtalet. Avtalet kan upprättas även elektroniskt så att konsumenten kan lagra avtalet och återge avtalet i oförändrad form. På elektronisk signering av avtalet tillämpas lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). I 7 kap. föreskrivs om formen för och innehållet i ett kreditavtal som eventuellt anknyter till huvudavtalet.

Avtalet ska enligt konsumentens val upprättas på ett av språken i den stat där han eller hon är bosatt eller är medborgare, om det är fråga om en EES-stat och språket är ett av Europeiska unionens officiella språk eller norska eller isländska. Om den fastighet som

avtalet gäller är belägen i någon annan EES-stat än i den stat på vars språk avtalet upprättas, ska näringsidkaren dessutom lämna konsumenten en bestyrkt översättning av avtalet till språket i den stat där fastigheten är belägen. Om avtalet med en näringsidkare som är verksam i Finland upprättas på ett annat språk än finska eller svenska, ska näringsidkaren på konsumentens begäran och enligt konsumentens val lämna konsumenten en översättning av avtalet till finska eller svenska.

7 §

Avtalets innehåll

De uppgifter som lämnats med det standardformulär för information som avses i 4 § är en del av avtalet, om inte avtalsparterna särskilt avtalat om något annat. Näringsidkaren får ensidigt ändra uppgifterna i formuläret endast om ändringen är en följd av ovanliga och oförutsägbara omständigheter utanför näringsidkarens kontroll, vars konsekvenser näringsidkaren inte skulle ha kunnat undvika ens genom att iaktta all vederbörlig akt-samhet. Konsumenten ska få information om ändringarna i varaktig form innan avtalet ingås. Uppgifterna i standardformuläret samt ändringarna i dem ska anges i avtalet. I avtalet ska dessutom uppges vardera avtalspartens namn och adress samt datum och plats för ingående av avtalet.

Till avtalet ska fogas ett separat standardformulär med vilket konsumenten kan meddela att han eller hon frånträder avtalet i enlighet med 9 §. Bestämmelser om formen för och innehållet i standardformuläret för frånträddande utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

8 §

Övriga krav som gäller ingående av avtal

Innan ett avtal ingås ska näringsidkaren göra konsumenten uppmärksam särskilt på att det finns ångerrätt och på längden av den ångerfrist som avses i 9 § samt på det förbud mot handpenning under ångerfristen som avses i 12 §. Näringsidkaren ska se till att kon-

sumenten separat undertecknar de avtalsvillkor som motsvarar dessa bestämmelser.

9 §

Ångerrätt

Konsumenten har rätt att frånträda avtalet inom 14 dagar från den dag då avtalet ingicks eller från en senare tidpunkt då konsumenten har fått sitt exemplar av avtalet. Om konsumenten erbjuds ett bytesavtal tillsammans med avtalet om tidsdelat boende, ska den ångerfrist som gäller avtalet om tidsdelat boende tillämpas på båda avtalen.

Konsumenten ska med det standardformulär för frånträdande som avses i 7 § 2 mom. eller i någon annan varaktig form meddela näringsidkaren sitt beslut att frånträda avtalet.

När konsumenten utövar sin ångerrätt upphör parternas skyldighet att genomföra avtalet. Av konsumenten får inte krävas ersättning för kostnader som frånträdandet eventuellt orsakat näringsidkaren eller för tjänster som utförts före frånträdandet. Näringsidkaren ska utan dröjsmål betala tillbaka de betalningar som han eventuellt fått av konsumenten. På de belopp som ska betalas tillbaka ska ränta betalas enligt den räntesats som anges i 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) från den dag då betalningen togs emot.

10 §

Hur försummelse att lämna standardformulär påverkar ångerfristen

Om näringsidkaren inte har fogat det standardformulär för frånträdande som avses i 7 § 2 mom. till avtalet eller inte tillhandahållit konsumenten formuläret i någon annan varaktig form, löper ångerfristen ut om ett år och 14 dagar efter den dag som avses i 9 § 1 mom. Om konsumenten har tillhandahållits standardformuläret för frånträdande under året i fråga, börjar den 14 dagar långa ångerfristen löpa från den dag då konsumenten har tagit emot formuläret.

Om det standardformulär för information som avses i 4 § inte har tillhandahållits konsumenten i varaktig form, löper ångerfristen

ut om tre månader och 14 dagar efter den dag som avses i 9 § 1 mom. Om konsumenten har tillhandahållits standardformuläret för information under de tre månaderna i fråga, börjar den 14 dagar långa ångerfristen löpa från den dag då konsumenten har tagit emot formuläret.

11 §

Återgång av ett anknytande avtal eller ett kreditavtal

Om konsumenten frånträder ett huvudavtal om tidsdelat boende eller en långfristig semesterprodukt återgår ett bytesavtal som eventuellt är knutet till det eller ett annat anknytande avtal som eventuellt ingåtts i samband med det utan några åtgärder eller påföljder för konsumenten.

Om konsumenten med anledning av huvudavtalet har beviljats kredit av näringsidkaren själv eller av någon annan kreditgivare på basis av ett avtal mellan denne och näringsidkaren eller på basis av något annat arrangemang som gäller kreditgivning till konsumenter, återgår kreditavtalet då konsumenten frånträder köpet.

12 §

Förbud mot att ta emot betalningar under ångerfristen och under giltighetstiden för ett förmedlingsavtal

Innan den ångerfrist som anges i 9 eller 10 § har löpt ut får inte näringsidkaren eller en tredje part ta emot en betalning av konsumenten som grundar sig på ett avtal om tidsdelat boende, ett avtal om en långfristig semesterprodukt eller ett bytesavtal. Förbudet gäller även betalningsförbindelser, borgen, annan säkerhet och andra arrangemang som kan medföra att konsumenten blir betalningsskyldig.

På förmedlingsavtal tillämpas förbudet enligt 1 mom. mot att ta emot handpenningar eller ingå andra förbindelser eller arrangemang tills förmedlingsuppdraget har slutförts eller förmedlingsavtalet annars har upphört.

13 §

Betalningstabell för en långfristig semesterprodukt och uppsägning av avtalet

Näringsidkaren ska upprätta en betalningstabell för de betalningar som enligt avtalet gäller en långfristig semesterprodukt. I betalningstabellen ska alla betalningar som konsumenten måste erlægga inklusive eventuella medlemsavgifter indelas i lika stora betalningsposter som förfaller till betalning årligen. Av konsumenten får inte krävas andra betalningar utöver de betalningsposter som anges i betalningstabellen. Näringsidkaren ska minst 14 dagar före varje förfalldag sända konsumenten en faktura i varaktig form eller ett annat meddelande i varaktig form om att betalningen förfaller till betalning.

Från och med att den andra betalningsposten förfaller till betalning har konsumenten rätt att säga upp ett avtal om en långfristig semesterprodukt utan påföljder genom att underrätta näringsidkaren om uppsägningen senast 14 dagar efter att ha tagit emot meddelandet om att betalningsposten för året i fråga förfaller till betalning.

14 §

Betalning av köpesumman för en tidsandelsbostad under byggtiden

Om det avtalas om att köpesumman för en tidsandelsbostad till någon del ska betalas innan byggnadstillsynsmyndigheten har godkänt bostaden för användning, får förskottsposterna av köpesumman inte vara så stora

att de står i disproportion till värdet av näringsidkarens prestation vid den tidpunkt då respektive post förfaller till betalning. Krav på att ett belopp som motsvarar minst tio procent av köpesumman ska betalas får framställas först när bostaden har godkänts för användning och konsumenten har haft en skälig möjlighet att granska den.

15 §

Tillämpning av bestämmelserna om konsumentköp

Bestämmelserna om konsumentköp i 5 kap. gäller i tillämpliga delar också avtal om tidsdelat boende.

16 §

Påföljderna vid brott mot vissa bestämmelser

En näringsidkare som bryter mot bestämmelserna om marknadsföring och avtalsförhållandet i 4—8 och 12—14 § i detta kapitel kan, om det med hänsyn till konsumentskyddet är behövligt, förbjudas att fortsätta ett sådant förfarande eller att upprepa det eller ett därmed jämförbart förfarande. I 2 och 3 kap. föreskrivs om meddelande av förbud och förändring av förbudet med vite.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På avtal som ingåtts innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000) 1 § 2 mom. 8 punkten, sådan den lyder i lag 753/2010, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

2008/122/EG om konsumentskydd vid vissa aspekter av avtal om tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte,

 Direktiv och artiklar i direktiven som avses
 i 1 mom. är

 8) Europaparlamentets och rådets direktiv

 Denna lag träder i kraft den
 20 .

3.

Lag**om ändring av lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om förmedling av fastigheter och hyreslägenheter (1074/2000) en ny 20 a § som följer:

20 a §

*Förbud mot att ta emot handpenningar vid
 förmedling av en tidsandelsbostad*

lingsobjektet är en tidsandelsbostad, finns i
 10 kap. 12 § i konsumentskyddslagen.

Bestämmelser om förbudet mot att ta emot
 handpenningar av konsumenten när förmed-

 Denna lag träder i kraft den
 20 .

4.

Lag**om ändring av 1 § i lotterilagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 1 § i lotterilagen (1047/2001), sådan paragrafen lyder i lag 661/2010, ett nytt
3 mom. som följer:

1 § <i>Lagens tillämpningsområde och syfte</i>	för erhållande av förmånen inte krävs någon annan motprestation än köp av en nyttighet eller anbud om köp.
---	--

Denna lag gäller inte utlovande av slump- Denna lag träder i kraft den
artade förmåner vid marknadsföring, om det 20 .

5.

Lag

om upphävande av 3 § 1 och 2 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

Genom denna lag upphävs 3 § 1 och 2 mom. i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978). Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 29 oktober 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Tuija Brax*

1.**Lag****om ändring av konsumentskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i konsumentskyddslagen (38/1978) 2 kap. 14 §, sådan den lyder i lag 561/2008,
samt

ändras 6 kap. 5 § 1 mom. 4 punkten och 6 § 2 punkten samt 10 kap., 6 kap. 5 § 1 mom. så-
dana de lyder, 4 punkten i lag 391/2002 och 6 § 2 punkten i lag 29/2005 samt 10 kap. i lagarna
1162/1997 och 29/2005, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

**Marknadsföring samt förfaranden i kund-
relationer**

14 §

*Marknadsföringslotterier utan krav på mot-
prestation*

*Vid marknadsföring får sådana slumparta-
de förmåner inte utlovas som förutsätter en
motprestation, köp av konsumtionsnyttighet
eller anbud om köp.*

(upphävs)

*Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte så-
dana sedvanliga tävlingsuppgifter i tidningar
och tidskrifter som ska anses utgöra tidsför-
driv.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

5 §

Begränsning av tillämpningsområdet vid hemförsäljning

Bestämmelserna om hemförsäljning i detta kapitel tillämpas inte på

4) avtal om sådana tidsandelsbostäder som avses i 10 kap.

6 §

Begränsning av tillämpningsområdet vid distansförsäljning

Bestämmelserna om distansförsäljning i detta kapitel tillämpas inte på

2) avtal om sådana tidsandelsbostäder som avses i 10 kap.,

10 kap.

Marknadsföring och köp av tidsandelsbostäder

Ingen parallelltext.

6 kap.

Hemförsäljning och distansförsäljning

5 §

Begränsning av tillämpningsområdet vid hemförsäljning

Bestämmelserna om hemförsäljning i detta kapitel tillämpas inte på

4) avtal som omfattas av tillämpningsområdet för 10 kap.

6 §

Begränsning av tillämpningsområdet vid distansförsäljning

Bestämmelserna om distansförsäljning i detta kapitel tillämpas inte på

2) avtal som omfattas av tillämpningsområdet för 10 kap.

10 kap.

Tidsdelat boende och långfristiga semesterprodukter

Ingen parallelltext.

*Denna lag träder i kraft den 20 .**På avtal som ingåtts innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.*

2.

Lag**om ändring av 1 § i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gränsöverskridande förbudsförfarande (1189/2000) 1 § 2 mom. 8 punkten, sådan den lyder i lag 753/2010, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

1 §

Tillämpningsområde

Tillämpningsområde

 Direktiv och artiklar i direktiven som avses i 1 mom. är

 Direktiv och artiklar i direktiven som avses i 1 mom. är

 8) Europaparlamentets och rådets direktiv 94/47/EG om skydd för köparna vad avser vissa aspekter i avtal om nyttjanderätten till fast egendom på tidsdelningsbasis,

 8) Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/122/EG om *konsumentskydd* vid vissa aspekter av avtal om *tidsdelat boende, långfristiga semesterprodukter, återförsäljning och byte*,

 Denna lag träder i kraft den 20 .

Justitieministeriets förordning

om standardformulären för information och standardformuläret för frånträdande av avtalet enligt 10 kap. i konsumentskyddslagen

I enlighet med justitieministeriets beslut föreskrivs med stöd av 10 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 2 mom. i konsumentskyddslagen (38/1978), sådana de lyder i lag xxx/20 :

1 §

Standardformulären för information

Näringsidkaren ska lämna de uppgifter som avses i 10 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978) med hjälp av bilagorna till denna förordning enligt följande:

- 1) uppgifterna om tidsdelat boende lämnas med standardformuläret för information enligt bilaga I,
- 2) uppgifterna om en långfristig semesterprodukt lämnas med standardformuläret för information enligt bilaga II,
- 3) uppgifterna om ett förmedlingsavtal lämnas med standardformuläret för information enligt bilaga III,
- 4) uppgifterna om ett bytesavtal lämnas med standardformuläret för information enligt bilaga IV.

Uppgifterna enligt del 1 av formulären ska alltid fyllas i på formuläret. Uppgifterna enligt del 3 av formulären kan lämnas så att de fylls i på formuläret eller genom att det i respektive punkt av formuläret hänvisas till den punkt i en broschyr eller annat marknadsfö-

ringsmaterial som tillhandahållits konsumenten där informationen i fråga finns. Konsumentens namnteckning i del 2 av formulären uppfyller kravet enligt 10 kap. 8 § i konsumentskyddslagen om att avtalsvillkor som gäller ångerrätten, ångerfristen och förbudet mot handpenning under ångerfristen ska undertecknas separat.

2 §

Standardformuläret för frånträdande

Det standardformulär för frånträdande som avses i 10 kap. 7 § 2 mom. i konsumentskyddslagen ska upprättas enligt bilaga V till denna förordning. Formuläret ska fyllas i innan det undertecknas.

3 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 20 .

**STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM AVTAL OM TIDSDELAT BO-
ENDE****Del 1:**

Namn, adress och juridisk form för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/partier i avtalet:
Kortfattad beskrivning av produkten (t.ex. beskrivning av den fasta egendomen): Rättighetens/rättigheternas exakta karaktär och innehåll:
Den exakta period inom vilken den rätt som avtalet avser kan utövas och, vid behov, dess längd: Den dag då konsumenten kan börja utöva sin rätt enligt avtalet: Om avtalet gäller ett objekt under uppförande, den dag då boendet och tjänsterna/anläggningarna kommer att slutföras/finnas tillgängliga:
Det pris som ska betalas: Sammanfattning av ytterligare obligatoriska kostnader som följer av avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. årsavgifter, andra återkommande avgifter, särskilda avgifter, lokala skatter):
En förteckning över de huvudsakliga tjänster som konsumenten har tillgång till (t.ex. elektricitet, vatten, underhåll, sophämtning) och uppgift om det belopp konsumenten är skyldig att betala för sådana tjänster: En förteckning över de övriga anläggningar som konsumenten har tillgång till (t.ex. simbassäng eller bastu): Ingår användningen av dessa anläggningar i de ovan angivna beloppen? Ange i annat fall vad som är inräknat och vad som återstår att betala:
Är det möjligt att delta i ett bytessystem?

Om så är fallet — vad heter systemet?

Uppgift om kostnader för medlemskap/byte:

Har näringsidkaren förbundit sig att iaktta en eller flera uppförandekoder? Var finns uppförandekoderna i så fall?

Del 2:

Allmän information:

- Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter det att avtalet eller ett bindande preliminärt avtal har ingåtts eller efter en senare tidpunkt då konsumenten har fått ett exemplar av avtalet.

- Under denna ångerfrist råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje typ av ersättning, inklusive vederlag, borgen, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Förbudet gäller betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.

- Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet.

- I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort bli tillämplig på avtalet och kan eventuella tvister behandlas av en annan än en domstol i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information till konsumenten och omnämmande av var den kan erhållas (exempelvis hänvisning till ett kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

1. INFORMATION OM DE FÖRVÄRVADE RÄTTIGHETERNA

- Villkoren för utövandet av den rättighet som avtalet avser i den medlemsstat eller de medlemsstater där de berörda boendena är belägna och information om huruvida dessa villkor har uppfyllts eller, om de inte har uppfyllts, vilka villkor som återstår att uppfylla.

- När avtalet ger rätt att utnyttja boende som väljs från ett utbud av boenden, information om begränsningar av konsumentens möjligheter att när som helst utnyttja vilket boende som helst i utbudet.

2. INFORMATION OM OBJEKTEN

- När avtalet avser en bestämd fast egendom, en noggrann och utförlig beskrivning av egendomen och uppgift om var den är belägen. När avtalet avser flera egendomar, en korrekt beskrivning av egendomarna och uppgift om var de är belägna. När avtalet avser annat boende än boende i anslutning till egendomen, en korrekt beskrivning av boendena och de övriga anläggningarna.

- Tjänster (t.ex. elektricitet, vatten, underhåll, sophämtning) som konsumenten har eller kommer att få tillgång till och villkoren för nyttjandet.

- I förekommande fall, gemensamma anläggningar som simbassäng, bastu m.m. som står till konsumentens förfogande eller som konsumenten kan få till sitt förfogande och villkoren för nyttjandet.

3. TILLÄGGSKRAV FÖR ANLÄGGNINGAR UNDER UPPFÖRANDE (i tillämpliga fall)

- Hur långt arbetet kommit med boendena, de tjänster som behövs för nyttjandet av dem (gas, elektricitet, vatten och telefonledningar) och eventuella andra anläggningar som konsumenten kommer att ha tillgång till.

- En tidsfrist för när arbetet med boendet och de tjänster som behövs för nyttjandet av dem (gas, elektricitet, vatten och telefonledningar) senast ska ha slutförts och en rimlig beräkning av tidpunkten för när eventuella andra anläggningar som ska stå till konsumentens förfogande är färdigställda.

- Numret på bygglovet eller byggnadstillståndet och den behöriga myndighetens namn och fullständiga adress.

- En garanti för färdigställandet av boendena eller, om boende inte färdigställs, en garanti för återbetalning av betalning som gjorts, och villkoren för administrering av dessa garantier.

4. INFORMATION OM KOSTNADERNA

- En utförlig och korrekt beskrivning av alla kostnader i samband med avtalet om tidsdelat boende; hur kostnaderna kommer att fördelas på konsumenterna och hur och när kostnaderna kan komma att stiga; metoden för beräkningen av avgifter för besittningen av egendomen, de obligatoriska lagbestämda avgifterna (t.ex. skatter och avgifter) och de administrativa kostnaderna (t.ex. förvaltning, underhåll och reparationer).

- Information om eventuella registrerade avgifter, lån mot inteckning, servitut eller bank- eller retentionsrättigheter.

5. INFORMATION OM FRÅNTRÄDANDE AV AVTALET

- Uppgift om hur anknytande avtal kan frånträdas och verkan av frånträddandet.

- Villkoren för frånträddande av avtalet, verkan av frånträddandet och information om skyldigheter som kan medföra att frånträddandet ger upphov till kostnader för konsumenten.

6. YTTERLIGARE INFORMATION

- Principerna för underhåll och reparationer av egendomen, administration och förvaltning samt om och hur konsumenterna kan påverka och delta i beslut rörande dessa frågor.

- Om det är möjligt att delta i ett återförsäljningssystem för de avtalade rättigheterna, information om de berörda systemen och uppgift om kostnaderna för återförsäljning genom detta system.

- Uppgift om vilket eller vilka språk som används vid kommunikation med näringsidkaren i fråga som rör avtalet, t.ex. angående administrering av egendomen och kostnadsökningar samt hantering av frågor och klagomål.
- (I tillämpliga fall) uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning, om en sådan möjlighet finns.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM AVTAL OM LÅNGFRISTIG SEMESTERPRODUKT

Del 1:

<p>Namn, adress och juridisk form för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/partner i avtalet:</p>
<p>Kortfattad beskrivning av produkten:</p> <p>Rättighetens/rättigheternas exakta karaktär och innehåll:</p>
<p>Exakt angivande av den tidsperiod inom vilken den rätt som avtalet avser kan utövas och, vid behov, dess längd:</p> <p>Den dag då konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet:</p>
<p>Det pris som ska betalas och återkommande kostnader som konsumenten kan väntas ådra sig genom sin rätt att få tillgång till boende, resa och eventuella angivna produkter eller tjänster som har samband med rättigheten/rättigheterna:</p> <p>Avbetalningsplan med lika stora årliga delbetalningar av detta pris under avtalets löptid, med förfalldatum:</p> <p>Efter första året kan dessa belopp anpassas för att garantera att dessa avbetalningars realvärde bibehålls, t.ex. för att kompensera för inflation.</p> <p>En förteckning över ytterligare obligatoriska kostnader som följer av avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. årliga medlemsavgifter):</p>
<p>En förteckning över de huvudsakliga tjänster som konsumenten har tillgång till (t.ex. rabatt på hotellvistelser och flygresor):</p> <p>Ingår dessa tjänster i de ovan angivna kostnaderna?</p> <p>Om så inte är fallet, ange vad som är inräknat och vad som återstår att betala separat (t.ex. tre övernattningar ingår i den årliga medlemsavgiften, allt annat boende betalas separat):</p>
<p>Har näringsidkaren förbundit sig att följa en eller flera uppförandekoder? Var finns uppfö-</p>

randekoderna i så fall?

Del 2:

Allmän information:

- Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter det att avtalet eller ett bindande preliminärt avtal har ingåtts eller efter en senare tidpunkt då konsumenten har fått ett exemplar av avtalet.
- Under denna ångerfrist råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje typ av ersättning, inklusive vederlag, borgen, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Förbudet omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.
- Konsumenten får frånträda avtalet utan att drabbas av någon straffavgift genom att underätta näringsidkaren inom 14 kalenderdagar efter det att begäran om betalning för varje årlig avbetalning mottagits.
- Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet.
- I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort bli tillämplig på avtalet och kan eventuella tvister behandlas av en annan än en domstol i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information till konsumenten och omnämnande av var den kan erhållas (exempelvis hänvisning till ett kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

1) INFORMATION OM DE FÖRVÄRVADE RÄTTIGHETERNA

- En korrekt och lämplig beskrivning av vilka rabatter som gäller för kommande bokningar, med typexempel på erbjudanden från den senaste tiden.
- Omnämnande av begränsningarna av konsumentens möjlighet att utnyttja dessa rättigheter t.ex. begränsad tillgång, eller erbjudanden enligt först till kvarn-principen, tidsbegränsningar för särskilda kampanj- och specialrabatter.

2) INFORMATION OM FRÅNTRÄDANDE AV AVTALET

- Uppgift om hur anknytande avtal kan frånträdas och verkan av att konsumenten frånträder avtalet.
- Villkoren för frånträdan av avtalet, verkan av frånträdan och information om skyldigheter som eventuellt kan medföra kostnader för konsumenten till följd av frånträdan.

3) YTTERLIGARE INFORMATION

- Uppgift om vilket eller vilka språk som används vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. vid hantering av frågor och klagomål.
- (I tillämpliga fall) uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM FÖRMEDLINGSAVTAL**Del 1:**

Namn, adress och juridisk form för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/partner i avtalet:
Kortfattad beskrivning av tjänsterna (t.ex. marknadsföring):
Avtalets löptid:
Det pris som ska betalas: Förteckning över ytterligare obligatoriska kostnader genom avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. lokala skatter, notariatsavgifter, kostnader för annonsering):
Har näringsidkaren förbundit sig att följa en eller flera uppförandekoder? Var finns uppförandekoderna i så fall?

Del 2:

Allmän information: <ul style="list-style-type: none">- Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter det att avtalet eller ett bindande preliminärt avtal har ingåtts eller efter en senare tidpunkt då konsumenten har fått ett exemplar av avtalet.- Det råder förbud mot handpenning från konsumenten innan försäljningen har ägt rum eller förmedlingsavtalet på annat sätt har upphört. Förbudet avser varje typ av ersättning, inklusive vederlag, borgen, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Förbudet omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.- Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet.- I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort bli tillämplig på avtalet och kan eventuella tvister behandlas av en annan än en domstol i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information till konsumenten och omnämmande av var den kan erhållas (exempelvis hänvisning till ett kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

- Villkoren för frånträddandet av avtalet, verkan av frånträddandet och information om skyldigheter som eventuellt kan medföra kostnader för konsumenten till följd av frånträddandet.
- Uppgift om vilket eller vilka språk som används vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. vid hantering av frågor och klagomål.
- (I tillämpliga fall) uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

STANDARDFORMULÄR FÖR INFORMATION OM BYTESAVTAL

Del 1:

Namn, adress och juridisk form för den eller de näringsidkare som kommer att vara part/partner i avtalet:
Kortfattad beskrivning av produkten: Rättighetens/rättigheternas exakta karaktär och innehåll:
Exakt angivande av den tidsperiod inom vilken den rätt som avtalet avser kan utövas och, vid behov, dess längd: Den dag då konsumenten kan börja utnyttja sin rätt enligt avtalet:
Den avgift konsumenten ska betala för medlemskap i bytessystem: En förteckning över ytterligare obligatoriska kostnader som följer av avtalet; typ av kostnader och uppgift om belopp (t.ex. förnyelseavgifter, andra återkommande avgifter, särskilda avgifter, lokala skatter):
En förteckning av de huvudsakliga tjänsterna som konsumenten har tillgång till: Ingår dessa tjänster i de ovan angivna kostnaderna? Om så inte är fallet, ange vad som ingår och vad som ska betalas extra (t.ex. en uppskattning av priset för enskilda bytestransaktioner, inklusive eventuella tilläggsavgifter):
Har näringsidkaren förbundit sig att följa en eller flera uppförandekoder? Var finns uppförandekoderna i så fall?

Del 2:

Allmän information:

- Konsumenten har rätt att frånträda avtalet utan att ange något skäl inom 14 kalenderdagar efter det att avtalet eller ett bindande preliminärt avtal har ingåtts eller efter en senare tidpunkt då konsumenten har fått ett exemplar av avtalet.
- Under denna ångerfrist råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje typ av ersättning, inklusive vederlag, borgen, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv. Förbudet omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.
- Konsumenten ska inte stå för andra kostnader eller ha andra skyldigheter än dem som anges i avtalet.
- I enlighet med internationell privaträtt kan en annan lag än lagen i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort bli tillämplig på avtalet och kan eventuella tvister behandlas av en annan än en domstol i den medlemsstat där konsumenten har sin hemvist eller sin vanliga vistelseort.

Konsumentens namnteckning:

Del 3:

Ytterligare information till konsumenten och omnämmande av var den kan erhållas (exempelvis hänvisning till ett kapitel i en allmän broschyr) om den inte ges här:

1. INFORMATION OM DE FÖRVÄRVADE RÄTTIGHETERNA

- Förklaring av hur bytessystemet fungerar; möjlighet till byte och hur det går till; uppgift om vilket värde som tilldelas konsumentens andel i bytessystemet samt exempel på konkreta bytesmöjligheter.
- Uppgift om antalet tillgängliga semesteranläggningar och antalet medlemmar i bytessystemet, inklusive eventuella begränsningar i tillgången på visst boende som konsumenten väljer, t.ex. under högsäsong då det kan vara nödvändigt att boka långt i förväg, samt uppgift om eventuella begränsningar i urvalet till följd av nyttjanderätten till tidsdelat boende som konsumenten anslutit till bytessystemet.

2. INFORMATION OM EGENDOMARNA

- En kortfattad och korrekt beskrivning av egendomarna och uppgift om var de är belägna. När avtalet avser annat boende än fast egendom, en korrekt beskrivning av boendet och anläggningarna. Uppgift om var konsumenten kan få ytterligare information.

3. INFORMATION OM KOSTNADERNA

- Information om skyldigheten för näringsidkaren att innan ett byte arrangeras och för varje byte som föreslås lämna detaljerade uppgifter om eventuella tillkommande avgifter som konsumenten ska betala för bytet.

4. INFORMATION OM FRÅNTRÄDANDE AV AVTALET

- Uppgift om hur anknytande avtal kan frånträdas och verkan av att konsumenten frånträder avtalet.
- Villkoren för frånträdan av avtalet, verkan av frånträdan och information om skyldigheter som eventuellt kan medföra kostnader för konsumenten till följd av frånträdan.

5. YTTERLIGARE INFORMATION

- Uppgift om vilket eller vilka språk som används vid kommunikation med näringsidkaren i fråga om avtalet, t.ex. vid hantering av frågor och klagomål.
- (I tillämpliga fall) uppgift om möjligheten till alternativ tvistlösning.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning:

SEPARAT STANDARDFORMULÄR FÖR FRÅNTRÄDANDE FÖR ATT UNDERLÄTTA UTÖVANDET AV ÅNGERRÄTTEN**Ångerrätt**

Konsumenten har rätt att inom 14 kalenderdagar frånträda detta avtal utan att ange något skäl.

Ångerrätten börjar från och med den ... (ska fyllas i av näringsidkaren innan denne lämnar formuläret till konsumenten).

Om konsumenten inte har fått detta formulär, börjar ångerfristen löpa först när konsumenten erhåller detta formulär, men den upphör under alla omständigheter efter ett år och 14 kalenderdagar.

Om konsumenten inte har mottagit all den information som krävs enligt lag, börjar ångerfristen löpa den dag då konsumenten har mottagit den fullständiga informationen, men den upphör under alla omständigheter efter tre månader och 14 kalenderdagar.

Konsumenten ska utöva sin ångerrätt genom att underrätta näringsidkaren om frånträdan via ett varaktigt medium (t.ex. ett skrivet brev avsänt per post, e-post) och under näringsidkarens namn och adress (se nedan). Konsumenten får använda detta formulär, men det är inte obligatoriskt.

En konsument som utövar sin ångerrätt är inte skyldig att stå för några kostnader.

Utöver ångerrätten kan konsumenten ha andra rättigheter enligt bestämmelser i nationell avtalsrätt, t.ex. rätt att frånträda eller häva avtalet på grund av utelämnad information.

Förbud mot handpenning

Under ångerfristen råder det förbud mot handpenning från konsumenten. Förbudet avser varje typ ersättning, inklusive vederlag, borgen, att reservera ett belopp på konton, att uttryckligen erkänna skuld osv.

Förbudet omfattar betalning inte enbart till näringsidkaren, utan även till tredje part.

Anmälan om frånträdande av avtalet

Till (näringsidkarens namn och adress) (*):
Jag/Vi (**) bekräftar härmed att jag/vi (**) frånträder mitt/vårt (**) avtal.
Datum för avtalets ingående (*):
Konsumentens/konsumenternas namn (***):
Konsumentens/konsumenternas adress/adresser (***):
Konsumentens/konsumenternas namnteckning (endast när ett formulär i pappersform används) (***):
Datum (***):
(*) Fylls i av näringsidkaren innan formuläret överlämnas till konsumenten.
(**) Stryk det som inte är tillämpligt.
(***) Fylls i av konsumenten/konsumenterna när detta formulär används för att frånträda avtalet.

Bekräftelse att informationen mottagits:

Konsumentens namnteckning: